

Ansvarsfullt företagande och investeringar

En studie om tillverkande företag och investerares inställning till ansvarsfullt företagande och investeringar.

Responsible corporation and investments

A study of manufacturing companies and investors view on responsible corporation and investments.

Examensarbete inom huvudområdet Företagsekonomi
Grundnivå (kandidatuppsats) 15 Högskolepoäng
VT 19

Johannes Dal & Shahab Sassanian

Handledare: Inga-Lill Johansson
Examinator: Ann-Christine Mjölnevik

Förord

Författarna för denna studie vill rikta ett stort tack till vår handledare som under hela studiens arbetsprocess har gett oss god vägledning och råd. Ett tack riktas även mot examinatorn som har givit oss värdefulla kommentarer under arbetet.

Till sist vill vi även tacka alla informanter som har tagit sig tid att ställa upp på intervjuer, vilka har givit oss värdefull information till studien. Vi vill även tacka våra familjer som har stöttat oss.

Högskolan i Skövde, VT19

Johannes Dal och Shabab Sassanian

Intyg
Ansvarsfullt företagande och investeringar

Examensrapport inlämnad av Johannes Dal och Shabab Sassanian till Högskolan i Skövde för Kandidatexamen (BSc) vid Institutionen för handel och företagande.

12/8-19

Härmed intygas att allt material i denna rapport, vilket inte är vårt eget, har blivit tydligt identifierat och att inget material är inkluderat som tidigare använts för erhållande av annan examen.

Signerat:

The image shows two handwritten signatures in blue ink. The first signature on the left is 'Johannes Dal' and the second signature on the right is 'Shabab Sassanian'.

Sammanfattning

Hållbar utveckling har blivit allt mer viktigt då de flesta har insett att förändringar behövs för miljön. Det är viktigt att bolag tar mer ansvar för miljön och utvecklar ett mer långsiktigt tänkande. Syftet med studien har varit att ta reda på vilken inställning tillverkande företag och investerare har gentemot ansvarsfullt företagande och ansvarsfulla investeringar. I den teoretiska referensramen beskrivs inställningar till ett ansvarsfullt företagande och olika styrmedel inom CSR. Därefter kommer studien att ta upp två teorier, *legitimitetsteorin* och *intressentteorin*, då de kan styrka CSR-arbetet kring inställningar inom ansvarsfulla investeringar. Studien kommer att bestå av en kvalitativ forskningsansats genom att den ger mer detaljrik information. Studien innefattar intervjuer för sju bolag som är verksamma inom olika branscher. För att förtydliga empirin så har varje företag fått en egen rubrik. Detta har gjorts för att kunna få fram en beskrivning om vilka inställningar dessa har till forskningsområdet. Empirin kommer även till sist att presentera de likheter och skillnader som finns mellan tillverkande företag och investerare gällande betydelsen av ett ansvarsfullt företagande. Efter att teorin och empirin har analyserats har studien kommit fram till att företag agerar hållbart för att kunna uppfylla intressenternas förväntningar. Den slutsats som studien kommit fram till är att de tillverkande företagen och investerarna lägger stor vikt vid hållbarhetsarbetet, det vill säga beaktar CSR. Detta beror på att intressenterna och samhället i övrigt önskar detta, men också för att företagen själva vill förbättra samhället genom bättre arbetsmiljö och bättre produkter, vilket leder till ett hållbart samhälle.

Nyckelord: CSR, Inställningar, Ansvarsfulla investeringar, Ansvarsfullt företagande, Hållbar utveckling, legitimitetsteorin, intressentteorin

Abstract

Sustainable development has become more important because the world has realized that changes are needed to protect the environment. It is essential that companies increasingly engage in long-term thinking and take responsibility for the environment. The aim of this study is to determine the approach manufacturing companies and investors have toward sustainability and sustainable investments. The theoretical frame of reference describes approaches within sustainable investments and various instruments within CSR. The study then introduces two theories: the legitimacy theory and the stakeholder theory. These theories can strengthen the CSR approaches in sustainable investments. The study consists of a qualitative research approach since the focus of the study is approaches within sustainability. Furthermore, interviews were conducted with seven different companies to gain views from companies active in different industries. In the empirical study, all seven interviewed companies are introduced and all the collected data is presented. To clarify the empirical study, each company is given its own section to highlight their approaches. The empirical study then presents the similarities and differences between manufacturing companies and investors regarding the research question. After the theory and the data were analyzed, the study concludes that companies relate to sustainability to meet stakeholder expectations. The manufacturing companies and investors work within sustainability as CSR has become an increasingly important area in the business world. A company must consider what the market and stakeholders demand in a sustainable market.

Keywords: CSR, Approach, Sustainable investments, Responsible Business, Sustainable development, legitimacy theory, Stakeholder theory

Förkortningslista

CSR	Corporate social responsibility
ESG	Environmental, Social and Governance
EU	Europeiska Unionen
FN	Förenta Nationerna
PRI	Principles for Responsible Investment
SRI	Sustainable and Responsible Investments
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats

Definitionslista

<i>Agenda 21</i>	Agenda 21 är ett handlingsprogram om hållbar utveckling och miljön. Syftet med handlingsprogrammet är att arbeta mot en framtid där större hänsyn tas till rådande miljöförstöring.
<i>CSR</i>	<i>Corporate Social Responsibility</i> översätts på svenska till ”Företagens Sociala Ansvar”. Detta innebär att företag ska ta ansvar för den inverkan de har på miljön ur ekonomiska, sociala och miljömässiga perspektiv.
<i>EU</i>	EU som står för den europeiska unionen är en internationell organisation som består av ett samarbete mellan 28 länder. Dessa länder samarbetar då det gäller den europeiska marknaden
<i>ESG</i>	<i>Environment, social and governance</i> översätts på svenska till ”Miljö, Social och bolagsstyrning”. Det är en

inventeringsmetod som används för att kunna investera på ett mer hållbart och etiskt sätt.

Företagets ledning

Företagets ledning är utvald av företagets styrelse och dessa representerar företaget som helhet.

FN

FN, som står för de förenta nationerna, är en internationell organisation i vilken 193 länder samarbetar. Organisationen uppgift är att hantera den internationella politiken.

Ansvarsfulla investeringar

Långsiktiga projekt som ska ha både en god ekonomisk förutsättning för att värna om miljön och för investerarens framtida avkastning.

Hållbar marknad

En marknad som är dynamisk där företag erbjuder tjänster och produkter som är bättre lämpade för miljön och samhället. Denna utgår från samhällets och kunders krav att företag ska arbeta på ett ansvarsfullt sätt.

Hållbar utveckling

En utveckling som handlar om att inte överutnyttja jordens resurser så att framtida generationer ska kunna ha möjlighet till samma levnadsstandard som dagens människor.

Hållbarhetsrapport

En sammanställning av hur företaget arbetar för miljöpåverkan samt främjar de mänskliga rättigheterna.

Internrevisor

En aktör vars arbete är att effektivisera och behandla den information som finns inom den interna verksamheten för att därefter föra vidare informationen till beslutsfattare.

<i>Investerare</i>	En aktör som investerar i olika projekt med avsikt att det ska leda till bra avkastning framöver.
<i>Kyotoprotokollet</i>	Kyotoprotokollet är en internationell handlingsplan vars syfte är att reducera de globala växthusgasutsläppen.
<i>PRI</i>	PRI står för <i>Principles for Responsible Investments</i> , översatt på svenska ”principer för ansvarsfulla investeringar”. Dessa handlar om att ta hänsyn till bolagsstyre, miljö och sociala faktorer samt etiska riktlinjer inom affärsbeslut.
<i>SWOT</i>	SWOT står för <i>Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats</i> , översatt på svenska ”Styrkor, Svagheter, Möjligheter och Hot”. Det är en marknadsföringsmetod där företagets konkurrenskraft och metodiska planläggning analyseras.
<i>Inställning</i>	Uppfattningen som uppstår efter att mottagit intryck av olika slags normer, attityder, beteenden samt åsikter.
<i>SRI</i>	SRI står för <i>Social Responsible Investment</i> , översatt på svenska “ <i>hållbara samt ansvarsfulla investeringar.</i> ” Det är investeringar som vill främja både ekonomisk avkastning och miljömässig förbättring.

Innehållsförteckning

1. Inledning	12
1.1 Problembakgrund	12
1.2 Problemdiskussion	13
1.3 Problemformulering	15
1.4 Syfte	15
2. Referensram	16
2.1 Tidigare relevanta studier	16
2.2 Ansvarsfullt företagande	17
2.2.1 CSR	17
2.2.2 Intressentteorin	18
2.2.3 Legitimitetsteorin	18
2.3 Ansvarsfulla investeringar	19
2.3.1 PRI	19
2.3.1 SRI	20
2.4 Analysmodellen	21
3. Metod	23
3.1 Metodval	23
3.2 Urval	24
3.2.1 Information om tillverkande företag och investerare	25
3.3 Datainsamling	27
3.4 Litteraturforskning	27
3.5 Databearbetning och analysmetod	28
3.6 Studiens trovärdighet	30
3.6.1 Anonymitet	30
3.6.2 Tillförlitlighet	30
3.6.3 Pålitlighet	30
3.6.4 Överförbarhet	31
3.6.5 Konfirmering	32
3.7 Metodkritik	32

4. Empiri	33
4.1 Tillverkande företags inställningar till ansvarsfullt företagande och ansvarsfulla investeringar	34
4.1.1 Gaia biomaterials	34
4.1.2 Scania	36
4.1.3 Öresundskraft	37
4.1.4 Sammanfattning av tillverkande företags inställning till ansvarsfullt företagande	39
4.2 Investerarnas inställningar till ansvarsfullt företagande och ansvarsfulla investeringar	40
4.2.1 Folksam	40
4.2.2 SPP	42
4.2.3 SEB	44
4.2.4 Captura kapitalplacering	46
4.3 Sammanfattning av investerarnas inställning till ansvarsfullt företagande	48
4.4 Sammanfattning av empirin	49
5. Analys	51
5.1 Diskussion	51
5.1.1 Ansvarsfullt företagande	51
5.1.2 CSR	52
5.1.3 Samhällsansvar	54
5.2 Ansvarsfulla investeringar	55
5.3 Likheter och skillnader mellan tillverkande företag och investerare angående ansvarsfullt företagande och investeringar	57
5.4 Sammanfattning av analys	58
6. Slutsats	63
6.1 Studiens bidrag	65
6.2 Kritik mot studien	66
6.3 Etiska och samhällsliga reflektioner	67
6.4 Praktiska rekommendationer	68
6.5 Förslag till fortsatta studier	69
7 Källförteckning	70
8 Bilagor	76
Bilaga 2: Egna reflektioner – Shahab Sassanian	78
Bilaga 3: Egna reflektioner – Johannes Dal	80

Figurförteckning

Figur 1: (Egendesignad analysmodell)

Figur 2: SWOT-modell (Jobber & Chadwick, 2013)

1. Inledning

Inledningskapitlet kommer först att ge en beskrivning av ämnets problembakgrund och problemdiskussion. Därigenom ges läsaren en översikt av det valda ämnet och varför det är intressant. Slutligen presenteras studiens syfte, frågeställning samt avgränsning.

1.1 Problembakgrund

Hållbar utveckling är ett debatterat ämne som lyfter fram hur allvarliga klimatförändringar är och vilka åtgärder som behövs för att minska miljöpåverkan (Sjöström, 2014). Enligt Handelman och Arnold (1999) har medvetenheten om miljön ökat i samhället, vilket i sin tur har ökat kraven på företagen. Detta har lett till att företag applicerar hållbarhet som en konkurrensstrategi för att stärka sitt anseende i samhället. Orsaken till att företag har börjat att applicera CSR i sin verksamhet beror på att det har blivit en global trend. CSR är ett forskningsområde som hjälper företag att bli mer ansvarstagande och börja visa hänsyn för miljön (Pedersen, 2015). Enligt Moratis (2016) används CSR till ekonomiska aktiviteter som påverkar miljön, såväl socialt som ekonomiskt. Ett exempel på ansvarsfulla investeringar är de inom förnyelsebar energi (Liu & Zeng, 2017).

Begreppet hållbar utveckling kan definieras på ett flertal sätt, men den vanligast förekommande och allmänt accepterade definitionen kommer från Brundtland-rapporten. Denna definition lyder: ”En hållbar utveckling tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov ” (Ledarna, u.å.). Det är viktigt att ha i åtanke att definitionen också har fått kritik för att den inte tagit tillräcklig hänsyn till dagens rådande problem med ojämlik resursfördelning och resursanvändning (Sund & Sund, 2017).

CSR är inte ett nytt koncept, men under de senaste åren har fler företag börjat inse nyttan av CSR och dess potentiella bidrag till deras verksamhet (Srisuphaolarn, 2013). Företagens miljöpåverkan har lett till att CSR uppmärksammas, då det har givit bra resultat för företagen och för samhället. CSR har därmed lyckats att fånga företagens olika handlingssätt på marknaden, exempelvis företagens utveckling, strategi och värderingar (Tsang et., 2009). Principer som berör ansvarsfulla investeringar som de flesta företag använder sig av, vilket är PRI. PRI står för *Principles for Responsible Investment*, vilket översatt till svenska blir ”principer för ansvarsfulla investeringar”. Syftet med användningen av PRI är att effekten investeringarna har på sociala, miljömässiga och styrande faktorer är positiva. PRI ska bidra till att bolaget förhåller sig till vissa etiska riktlinjer och undviker att associeras med exempelvis underleverantörer som tillåter barnarbete. Det finns höga krav på att stora bolag ska vara engagerade i samhällsfrågor och därmed speglar principerna för ansvarsfulla investeringar företagets finansiella ställning (Pedersen, 2015).

De investerare som studien kommer att belysa är institutionella investerare. I ett juridiskt sammanhang är dessa investerare bolag som handlar på värdepappersmarknaden (Aktiemäklare, u.å.). Vidare anser Bushee (1998) att dessa investerare är inriktade på att vara långsiktigt delaktiga i företaget och därigenom bidra med en förändring.

1.2 Problemdiskussion

Miljöfrågor får allt större vikt i dagens samhälle, inte minst då olika handlingsprogram som Kyotoprotokollet och Agenda 21 tilldelas en mer avgörande betydelse för den hållbara utvecklingen. Forskning indikerar att miljöfrågornas hantering är viktig både för hur jordens resurser bevaras men också för graden av miljöpåverkan. Begreppet ”ekologisk modernisering” innefattar ett större fokus på miljömässiga och ekologiska faktorer från marknadsekonomins sida. Denna ekologiska modernisering bygger på att visad miljöhänsyn ska vara reellt lönsam för bolagen. Vidare bygger ekologisk

modernisering på att bolag tar hänsyn till lagstiftningar för miljön och bidrar till en ökning av innovationer, vilket ersätter de kostnader som finns för en visad miljöhänsyn (Ottosson, 2013).

De inställningar som finns för investeringar inom hållbarhet är ett viktigt forskningsområde för dagens företag. Forskning indikerar inte bara att en större medvetenhet har uppstått angående miljöpåverkan, utan också att fler styrmedel samt riktlinjer kräver att bolag kombinerar miljöpraxis med sina affärsstrategier. Det blir därmed ofta svårt för företag att tillämpa ett hållbarhetsperspektiv i sitt handlings sätt och därav existerar det en svårighet med att implementera hållbarhet i bolagen (Ottosson, 2013).

Dessa svårigheter grundar sig i sociala och miljömässiga aspekter av existerande globala och industriella teknologier. Den ökade energi- och materialkonsumtionen har gjort det mer utmanande och tidskrävande att utveckla hållbara alternativ för varuproduktion (Lii & Lee, 2012). Enligt Lauesen (2017) har samhället uppmärksammat att företagen måste bli bättre på att hantera frågor som berör miljön och utveckla ett bra hållbarhetsarbete. Enligt King och Lenox (2001) är den finansiella framgången mycket större hos företag som tar hänsyn till miljön i jämförelse med traditionella bolag som inte gör det.

Forskning har visat att investerare som investerar i hållbarhet använder informationsunderlag kopplat till CSR och att behovet av denna sorts information ökar då det råder osäkerhet kring miljön (Cohen et al., 2011). Enligt Elkington (1994) finns det ett växande intresse för hållbarhet. Vidare nämner Elkington (1994) att graden av hållbarhet bedöms utifrån de aktiviteter som sker inom ett företag. Dessa aktiviteter bedöms ur ekonomiska, sociala och miljömässiga perspektiv.

Det är intressant att ta reda på hur tillverkande företag och investerare ser på ansvarsfullt företagande och ansvarsfulla investeringar. Det finns olika orsaker till varför denna studie är viktig, men det främsta skälet är att ta reda på hur tillverkande företag och investerare väljer att gå tillväga för att förbättra miljön och samhället. Pederson (2015) hävdar att bolag tidigare har valt att investera i områden som har en negativ påverkan på miljön och

samhället. Detta beror på att lönsamhet och tillväxt har funnits i centrum innan. I dagsläget kan inte företag agera som tidigare eftersom informationen är lättillgänglig och detta har även lett till att de flesta bolag behöver arbeta aktivt med att lägga mer resurser på att säkerställa att CSR finns i fokus vid investeringar. Enligt Miller (2001) finns det brist på kunskap om hållbarhet, vilket leder till att samhället påverkas negativt. Orsaken till detta grundar sig på de barriärer som finns i samhället, vilka har kopplingar till utbildning, information och kommunikation. Synen på miljön har förändrats med tiden. I dagsläget förbrukas jordens resurser i en för stor omfattning. Detta visar på att hållbar utveckling behövs för att förbättra och säkerställa framtida generationers behov (Gemmell, 2013). Studien är intressant för de som vill förstå hur företag arbetar på ett ansvarsfullt sätt och investeringar som berör hållbarhet. Studien bidrar också med en ökad förståelse för hur tillverkande företag och investerare bör resonera innan investeringar inom ett område som berör hållbarhet genomförs.

1.3 Problemformulering

Vilka inställningar har tillverkande företag och investerare till ansvarsfullt företagande och ansvarsfulla investeringar?

1.4 Syfte

Studiens syfte är att beskriva vilka likheter och skillnader som finns mellan investerare och tillverkande företag gällande ansvarsfullt företagande. Studien kommer dessutom att undersöka vilken inställning som tillverkande företag och investerare har när det kommer till investeringar inom hållbarhet. Slutligen ger denna studie en djupare förståelse för hur ansvarsfullt företagande påverkar investeringsbesluten.

2. Referensram

I detta kapitel introduceras studiens referensram som först tar upp tidigare studier som är av relevans för studien. Denna del kommer att ta upp varför hållbar utveckling samt ansvarsfulla investeringar behövs samt vad det är för något. Därefter tar kapitlet upp de teorier som är av vikt för ett ansvarsfullt företagande. Kapitlet kommer avslutningsvis att inkludera studiens analysmodell.

2.1 Tidigare relevanta studier

Den hållbara utvecklingen har kopplingar till finansiella, sociala och miljömässiga faktorer och har fokus på hur jordens resurser ska användas på ett bättre sätt. Syftet med hållbar utveckling är att kommande generationer ska ha möjligheten till att kunna leva med samma förutsättningar som den nuvarande generationen (Sund & Sund, 2017).

Viktiga frågor som berör hållbar utveckling är förbättringen och effektiviseringen av teknologin. Tekniken och resursanvändningen förändras konstant med omvärldens krav och synsätt. Hållbar utveckling leder till att mängden resurser som utnyttjas minimeras. Detta leder till fler projekt inom hållbarhet ökar istället (Gröndahl & Svanström, 2011).

Ansvarsfulla investeringar, ett ämnesområde inom hållbar utveckling, har fått allt större uppmärksamhet från både företag och för samhället. Detta beror på att allt fler företag har börjat inse att det finns fler investeringsalternativ som är mer hållbara och miljömässiga (Paetzold, 2014). Klimatförändringar är ett område som berör investeringar inom hållbarhet på grund av att både företag och investerare påverkas av klimatet. Detta beror i sin tur på att förändringar i klimatet kan få konsekvenser för företagets finansiella prestation. Företagen kan i dagens samhälle generera kapital genom att försöka lägga mer

resurser på att inte påverka klimatet i större utsträckning. På lång sikt gynnar detta företagets finansiella och hållbara ställning (Sund & Sund 2017). Företag som satsar på hållbarhet och som arbetar med CSR får en bättre relation till deras nuvarande investerare (Sjöström, 2014).

Sjöström (2014) beskriver att hållbar utveckling ”syftar på att samhället anpassas efter vad miljön, människors hälsa och ekonomin tål, och att bygga ett långsiktigt stabilt och dynamiskt samhälle där grundläggande mänskliga behov uppfylls ” (s. 11). I och med den hållbara utvecklingens kontinuerliga framsteg har fler bolag insett att hållbart företagande innebär mer än att bara producera snabba finansiella vinster (Verksamt, 2019).

2.2 Ansvarsfullt företagande

2.2.1 CSR

Tidigare studier har visat att CSR har stor betydelse för ett företags möjlighet att vara konkurrenskraftigt samtidigt som företagets anseende blir bättre i samhället (Gardiner et al., 2003). CSR används som strategi för att sprida företagets engagemang för hållbarhet genom att använda sig av olika marknadsföringskanaler. CSR åsyftar företags hållbarhetsarbete (McWilliams et al., 2006). Vidare nämner Porter och Kramer (2006) att CSR kan resultera i att företag blir mer konkurrenskraftiga. Det finns både möjligheter och hot vid användning av CSR. Fördelen är att affärsmodellen får positivt gensvar i samhället och därigenom vinner företaget på lång sikt marknadsandelar. Å andra sidan är nackdelarna att det är kostsamt för företag att planera investeringar kopplade till CSR. Enligt Dyllick och Hockerts (2002) berör CSR tre områden: ekonomi, miljö och socialt ansvar. För att nyttja CSR i sin affärsverksamhet behövs ett långsiktigt perspektiv för att uppnå de förväntningar som intressenterna har. Vidare nämner Blank och Clausen (2001) att projekt som berör hållbarhet ska beakta produktionen och sociala aspekter för att miljön inte ska påverkas i större grad. Vidare nämner Henderson (2001) att CSR oftast kritiserar på grund av att det hindrar investerare från att nå huvudmålet, vilket är att göra vinst och ta bort förluskällor i verksamheten.

Deakin och Hobbs (2007) nämner att företagets ledning oftast väljer att använda sig av CSR för att ta itu med externa risker. Dessa kan till exempel inkludera kontakter med leverantörer som står i konflikt med organisationens värderingar.

2.2.2 Intressentteorin

Ett företag har intressenter som påverkar företagets val av handling så att de resultat som deras intressenter efterfrågar uppnås, men också så att företaget på ett öppet sätt ger insyn. Detta leder till att intressenter följer företagets utveckling och då kan göra egen bedömning om företaget är lönsamt (Sjöström, 2014).

Enligt Fageha (2016) bidrar intressentteorin med att stärka företagens samarbete med sina intressenter genom att kommunikationen förbättras samt transparensen ökar gentemot intressenterna. Enligt Emshoff och Freeman (1984) beskrivs intressentteorin som en grupp av individer som kan påverka eller är påverkade av ett företags prestation. För att intressentteorin ska kunna tillämpas framgångsrikt i ett företag måste företaget förstå sina aktieägare. Vidare nämner Freeman (1984) att intressenter för ett företag bidrar med aktiviteter som berör ekonomiska, sociala, politiska, teknologiska och bolagsstyrningsmässiga faktorer.

2.2.3 Legitimitetsteorin

Enligt Dowling och Pfeffer (1975) är legitimitetsteorin ett verktyg för företag att uppnå de resultat som uppfyller samhällets förväntningar. De flesta företag använder sig av legitimitetsteorin som en strategi för att stärka områden som företaget brister i. Exempelvis förbättra arbetsmiljön på en arbetsplats eller att kontrollera samarbetet företag har med sina leverantörer. Detta görs för att förbättra verksamheten om kriser sker eller problem uppstår för företaget som kan skada dess varumärke. Vidare nämner

Johnson och Scholes (1993) att företag som arbetar på ett ansvarsfullt sätt har fokus på lång sikt, då marknaden och aktieägarnas förväntningar är i centrum. Företag kan med hjälp av legitimitetsteorin locka till sig investerare till sitt företag genom att visa att företagets ledning tar sitt ansvar samtidigt som företaget är lönsamt. När företag arbetar på att stärka sitt varumärke leder det till att organisationen förbättrar sitt varumärke i samhället (Sjöström, 2014).

2.3 Ansvarsfulla investeringar

2.3.1 PRI

PRI, som står för *Principles for Responsible Investments*, är ett FN-initiativ. Det är ett globalt system vars syfte är att bidra till att finna en lösning som hjälper företag till att bli mer delaktiga i den globala ekonomin. Enligt UNPRI (2019) är principerna frivilliga för bolag och investerare att följa. Vidare nämner UNPRI (2019) att ett ramverk utges utifrån PRI till investerare angående hur beaktande till ESG-aspekterna bör tas. Principerna var utvecklade av investerare för investerare. De sex principerna innefattade av PRI ges av Sjöström (2014) som följer:

1. Vi kommer att inkorporera ESG-aspekterna till analyser inom investering och beslutsfattande processen.
2. Vi kommer att vara ägare som involverar ESG frågor i vår ställning som ägare.
3. Vi söker tillämpliga avslut på ESG-frågor av enheterna som vi investerar inom.
4. Vi kommer att främja acceptans och implementeringen av principerna inom investeringsbranschen.
5. Vi kommer att arbeta tillsammans för att förbättra effektiviteten rörande implementeringen av principerna.
6. Vi kommer att rapportera våra aktiviteter och utveckling gentemot implementering av principerna.

2.3.1 SRI

SRI är ett investeringsalternativ där investeringar inte enbart har fokus på optimal avkastning utan istället ska det finnas utrymme för att förbättra sociala, miljömässiga och etiska aspekter vid val av investeringar (Sjöström, 2014). SRI är ett begrepp som är kopplat till CSR men teorierna skiljer sig åt. CSR berör den operationella delen av en verksamhet medan SRI ger fokus åt den finansiella verksamheten vid investeringsbeslut (Eurosif, 2004). Enligt Brooks (1989) grundas SRI på etiska grunder och menar på att investeringar som har koppling till SRI ökar nyttan för samhället. SRI består av olika villkor vid investeringsstrategier som innebär att det inte ska finnas samröre för en viss typ av bransch. Exempel på dessa branscher är spelbranschen som påverkar samhället på ett negativt sätt.

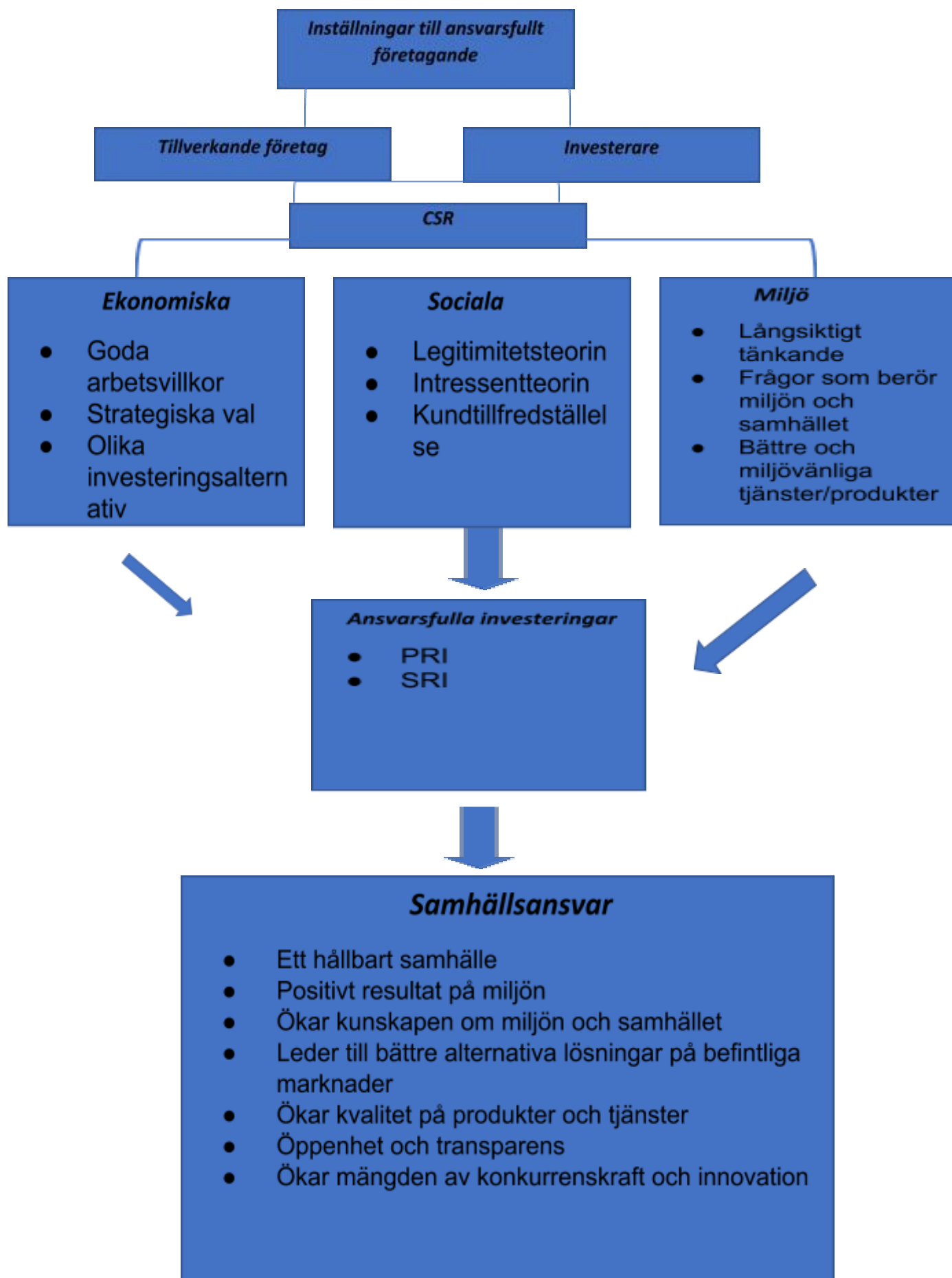
Francesco (2008) lyfter fram att ansvarsfulla investeringar består av ett ramverk. Detta ramverk har villkor där ekonomiska, sociala och miljömässiga faktorer ska ingå för att uppnå ett bra resultat för miljön och samhället. Enligt Jansson och Biel (2011) är orsaken till att ansvarsfulla investeringar har ökat är att en allt större medvetenhet har väckts i samhället, vilket har medfört att fler företag förhåller sig till ansvarsfulla investeringar.

Det finns ett annat villkor för SRI, nämligen att inkludera ESG-aspekterna vid val av investeringsalternativ. Definitionen av ESG är att det grundar sig på tre olika principer som leder till att påverka företagets finansiella prestation positivt. Dessa tre olika principer är miljömässiga, sociala och bolagsstyrningsmässiga faktorer. Det fungerar också som ett bra verktyg för att öka kommunikationen till företagets intressenter (Hopkins, 2016). Enligt Eccles och Viviers (2011) lyfts det fram att det är viktigt att skilja mellan SRI och ESG vid val av investeringar. Sparkes (2001) nämner att SRI har många definitioner men kan ses om ett investeringsalternativ med fokus på miljön, såväl socialt som ekonomiskt. ESG ger en djupare förståelse för bolagsstyrning genom att

minska exponeringen av social och miljörisker som finns vid investeringar (Mays, 2003). Enligt Schueth (2003) bygger SRI på konsumentbeteende. Vidare menar Williams (2007) att ESG-investeringar är aktuella om det finns en efterfrågan för konsumenter.

2.4 Analysmodellen

Den tillämpade analysmodellen kommer att koppla samman studiens valda teorier för att besvara dess frågeställning. Modellen ska kunna visa på vilken betydelse ansvarsfullt företagande har, samtidigt som den ska kunna förklara vilken inställning tillverkande företag och investerare har till det. Analysmodellen beskriver hur tillverkande företag och investerare går igenom CSR:s tre områden: ekonomiska, sociala och miljömässiga faktorer. De tre områdena innefattar viktiga aspekter som företag behöver beakta för att agera hållbart. Företag implementerar CSR i sin organisation för att förbättra sitt hållbarhetsarbete. Detta resulterar till ansvarsfulla investeringar och som tidigare har nämnts i studien så finns det två bra investeringsalternativ: SRI och PRI. Efter att företag väljer att investera utifrån dessa två alternativ blir konsekvensen ett positivt resultat på samhället. Detta leder även till ett ökat samhällsansvar som i sin tur skapar ett mer hållbart samhälle, vilket leder till bättre förutsättningar för både samhället och för miljön. Slutligen skapar detta ett samhällsansvar för tillverkande företag och investerare, vilka utgör grunden till att tillverkande företag och investerare tar ansvar för investeringar i sin verksamhet. När dessa områden har utforskats kan syftet med studien bli uppnått genom att utröna vilka likheter och skillnader som finns mellan tillverkande företag och investerare gällande ansvarsfullt företagande.

Figur 1: Egendesignad analysmodell

3. Metod

Följande kapitel kommer att innehålla metodval, urval, datainsamling, litteraturforskning, databearbetning, analysmetod, studiens trovärdighet samt metodkritik. Alla delar förklarar hur studien har gått tillväga för att samla material. Vidare ges en introduktion till de intervjuade företagen.

3.1 Metodval

Studiens syfte har varit att finna likheter och skillnader mellan investerare och tillverkande företag när det kommer till inställningar gentemot ansvarsfullt företagande. Studien kommer även undersöka vilken inställning tillverkande företag och investerare har rörande investeringar inom hållbarhet.

Utifrån studiens syfte ansågs en kvalitativ forskningsmetod i form av forskningsintervjuer vara lämplig för studien (Bryman & Bell, 2011). För att få fram kvalitativa svar valdes en semistrukturerad intervjumetod, vilken består av förutbestämda frågor. Kvalitativa svar bidrar med en ökad förståelse för, och exaktare beskrivning av, området författarna studerar. Intervjufrågorna berör hur de tillverkande företagen och investerarna beaktar ansvarsfullt företagande och investeringar. Viktiga centrala begrepp inom teorin som

tidigare användes i referensramen har koppling till intervjufrågorna. Syftet med detta har varit att koppla samman analysmodellens viktiga delar, referensramen och empirin. Exempelvis är PRI, SRI, CSR, intressentteorin och legitimitetsteorin kopplade till referensramen och till det teoretiska perspektivet.

Den semistrukturerade intervjumetoden möjliggör även följdfrågor, vilket är viktigt för mer djupgående svar. Den semistrukturerade intervjumetoden består alltså av kvalitativa djupintervjuer (Alvehus, 2013). Utöver de djupintervjuer som skedde på plats mellan informanterna genomfördes även telefonintervjuer. Telefonintervjuer inkluderades i studien på grund av kostnads- och tidsskäl, då flera av informanterna är baserade i Stockholm. Fördelen med telefonintervjuer är att den totala resekostnaden minskas. Vidare är det viktigt att nämna att telefonintervjuer har andra fördelar och nackdelar, vilka har påverkat studien. En fördel med telefonintervjuer är att felkällor kan minimeras. Intervjuaren besöker inte informanten fysiskt och därav undanröjs individspecifika faktorer som kan påverka hur informanten besvarar en fråga. Exempelvis så är dessa faktorer kön, ålder samt befattning. I telefonintervjuer minskar betydelsen av dessa individuella faktorer och informantens svar blir därmed mer genuina. Detta minskar i sin tur risken att felkällor uppstår (Bryman & Bell, 2011). Det negativa med telefonintervjuer är att de är korta, oftast mellan 20–25 minuter. Detta skiljer sig från en djupintervju eftersom intervjuaren har längre tid att genomföra intervjun, men också genom att informanten befinner sig på plats. Ytterligare en negativ faktor med en telefonintervju är att intervjuaren inte kan observera informanten under intervjun. Detta kan försvåra intervjuarens arbete eftersom informanten kan reagera fysiskt på en viss fråga. Genom att se informantens reaktion så kan intervjuaren ge ytterligare förklaring av den ställda frågan. Detta har i all sannolikhet inte påverkat studiens resultat, men det kan ha haft en viss innebörd då det är viktigt att veta när informanten reagerar på en viss fråga. (Bryman & Bell, 2011).

3.2 Urval

De företag som har valts ut för studiens forskningsområde är verksamma inom en mängd branscher och varierar i storlek. Därmed så har studiens författare valt att undersöka sju intressanta företag för att få en mer bred förståelse för den hållbara marknaden. Bryman och Bell (2011) anger att urvalsstorleken påverkas av olika resurser av vart informanterna befinner sig. Det är tidskrävande och kostsamt att ta sig till varje informant.

Orsaken till att ett mindre urval har valts istället för ett större urval är att författarna anser att de har anskaffat en representativ grupp av informanter, vilka stärker studiens legitimitet. Ett större urval ligger bortom studiens omfång.

3.2.1 Information om tillverkande företag och investerare

Författarna har valt att namnge företagen, men inte informanternas befattningar eller namn. Detta har gjorts av hänsyn till informanterna som vill förhålla sig anonyma. Företagen kommer att rangordnas i nummerordning för att underlätta för läsaren. Vid ett av företagen har två informanter intervjuats och dessa kommer därför att presenteras som informant 1 och informant 1.1.

Tillverkande företag

Gaia Biomaterials

Företaget är ett internationellt tillverkningsföretag som har sitt huvudkontor i Helsingborg. Två informanter härifrån har intervjuats, av vilka den ena har 13 års yrkeserfarenhet inom industribranschen, medan den andra har 20 års yrkeserfarenhet inom revision och redovisning. Företaget är verksamt på den hållbara marknaden med hållbara produkter såsom exempelvis förnyelsebara plastpåsar.

Scania

Bolaget är ett svenskt tillverkningsföretag inom bilindustrin. Bolaget har sitt huvudkontor i Stockholm. Den intervjuade informanten har över tre års erfarenhet inom revision och redovisning.

Öresundskraft

Detta företag är ett svenskt kommunalt elbolag. Bolaget har sitt huvudkontor i Helsingborg. Den intervjuade informanten har 10 års yrkeserfarenhet inom förnyelsebar energi. Detta kommunala elbolag erbjuder tjänster såsom elnät och fjärrvärme.

Investerare

Captura kapitalplacering

Detta är ett svenskt investmentbolag som erbjuder investeringsalternativ till sina kunder. Bolagets huvudkontor ligger i Stockholm. Företaget är verksamt inom finansbranschen. Den intervjuade informanten har över fem års erfarenhet inom finansmarknaden.

Folksam

Detta är ett svenskt försäkringsbolag som erbjuder både försäkringar och kapitalförvaltning för investeringsmöjligheter i form av exempelvis pensionssparande. Bolagets huvudsäte är i Stockholm. Den intervjuade informanten har över 2 års erfarenhet inom kapitalförvaltning och hållbart sparande.

SPP

Företaget är ett svenskt försäkringsbolag med huvudkontor i Stockholm. Företaget arbetar med sparande och försäkringslösningar. Den intervjuade informanten har två års erfarenhet inom hållbarhetsfrågor och inom försäkring och kapitalförvaltning.

SEB

Detta är en svensk storbank med huvudkontor i Stockholm. Företaget är verksamt inom hela finansmarknaden. Den intervjuade informanten har över tio års erfarenhet inom finansbranschen.

3.3 Datainsamling

När författarna bestämde vilka företag som skulle vara med i studien, startades processen med att kontakta företagen via mail och telefon för att bestämma tid och plats för intervjun. Intervjufrågorna mejlades ut i förväg ut till informanterna. Detta gjordes för att informanterna skulle ha möjlighet att veta vilken typ av frågor som skulle ställas innan intervjutillfället. På grund av ekonomiska och tidsmässiga skäl valde författarna att utföra två personliga intervjuer på plats och resterande över telefon. Anledningen till att studien innefattar fler intervjuer över telefon än intervjuer på plats är att några av informanterna har sina kontor i Stockholm. Vid alla intervjuer informerades informanterna att de är anonyma i studien. Detta gjordes för att informanterna inte skulle känna sig obekväma och således påverka intervjusvaren.

Under alla intervjuer användes en semistrukturerad intervju. Enligt Bryman och Bell (2011) lyfts det fram att detta ger informanten nödvändiga förutsättningar till att utforma sina svar efter deras egna formuleringar. När det kommer till studiens intervjufrågor har studien två olika intervjumallar, vilka har delats upp i två olika områden. Den ena intervjumallen är specifikt riktad mot de tillverkande företagen och den andra mot investerarna. Innan varje intervju genomfördes tillfrågades varje informant om samtycke till att spela in intervjun. Enligt Bell (2000) är ljudinspelningar aktuellt vid användning av citat eller för att fånga upp korrekta språkliga formuleringar.

3.4 Litteraturforskning

Till studien har litteraturforskningen klargjort de kunskapsluckor som finns, men även vilka kunskaper som redan fanns över det valda området. Det har gjorts jämförelser för att tillämpa de teorier som passar till studiens forskningsområde. För att säkerställa att information som inte tillhör studiens område utesluts har författarna antagit en kritisk inställning till de material som har hittats. Vid insamling av information har nyckelord som *ansvarsfullt företagande* och *ansvarsfulla investeringar* på databasen *emerald* varit aktuella för vetenskapliga artiklar. Sökträffarna för nyckelordet *hållbar utveckling* är för omfattande, vilket har lett till att det inte använts mycket vid sökningen. Ett problem som uppstod vid sökning av ansvar och hållbarhet är att resultaten är för omfattande och det behövs noggrann läsning för hitta lämpliga vetenskapliga artiklar. Studien har använt sig av olika informationskällor såsom kurslitteratur, vetenskapliga artiklar, elektroniska webbplatser samt databaser. Eftersom hållbar utveckling är ett stort ämnesområde har det inte uppstått några större svårigheter att samla relevanta vetenskapliga artiklar eller övriga relevanta källor.

Utöver databaser för att hitta vetenskapliga artiklar har både kurslitteratur och hemsidor använts. Den kurslitteratur som har använts till studien har handlat om hållbar utveckling, CSR, ansvarsfullt företagande och ansvarsfulla investeringar. Med hjälp av kurslitteratur har beskrivningen om CSR och för ansvarsfulla investeringar blivit mer djupgående, då författarna för kurslitteraturen har beskrivit viktiga delar av varje område

3.5 Databearbetning och analysmetod

Författarna till studien har använt sig av kvalitativa intervjuer och dessa har genomförts för att få så bra och djupgående svar från informanterna som möjligt. Dessa intervjuer har givit bra information om ansvarsfullt företagande och ansvarsfulla investeringar. Efter att

intervjuerna genomförts transkriberades informationen. Alvehus (2013) nämner att en transkribering görs för att få ner informanternas svar i skriftform i form av en sammanfattning. För att möjliggöra transkriberingen har samtliga intervjuer spelats in. Detta har gjorts för att inte missa viktig information från informanter. Vid inspelningar av intervjuer finns det svagheter och styrkor med ljudinspelningar. Enligt Alvehus (2013) kan det vara en svaghet att spela in eftersom informanten kan uppfatta det som obehagligt, vilket resulterar i att denna besvarar intervjufrågorna mer begränsat. Å andra sidan nämns det att en av styrkorna med ljudinspelningar är att det kan vara svårt för en intervjuare att uppfatta allt under intervjutillfället.

Efter insamling av information och transkribering var slutfört har viktiga citat valts ut. Detta har gjorts för att berika studiens innehåll, men även för framhäva centrala delar av ansvarsfullt företagande och ansvarsfulla investeringar. Vidare är studiens område brett och det har därför varit viktigt att ta reda på vilka nyckelord som är bäst lämpade för studien. Enligt Bell (2000) ska det undersökas vilka nyckelbegrepp som är aktuella för studiens forskningsområde, eftersom risken finns att författarna kan avvika från arbetets frågeställning. Informationen från informanterna har använts till empirin för att ge en beskrivande resultatdel. Det har valts ut specifika frågor från intervjun då många av informanterna svarade mestadels på en fråga som omfattade de andra frågorna. Författarna har då valt att enbart välja ut de intervjufrågor som har kommit till bäst nytta för studien.

Intervjufrågorna var uppbyggda på så sätt att dessa har koppling till studiens centrala områden, men även så att de styrker innehållet i referensramen. Det var därför citat och viktiga frågor gavs ut till informanterna. Viktiga centrala begrepp inom teorin som tidigare användes i referensramen har koppling till intervjufrågorna. Syftet med detta har varit att koppla samman analysmodellens viktiga delar, referensramen och empirin. De nyckelord som har haft större betydelse har varit ansvarsfullt företagande och ansvarsfulla investeringar och dess viktiga delar såsom PRI, SRI, CSR, intressentteorin

och legitimitetsteorin. Med hjälp av bearbetning och analys av materialet från informanterna har det varit enklare att kunna strukturera resultatet från de 8 intervjuerna. Varje informant har kategoriserats, d.v.s. tillverkande företag tillhör en kategori och investerare en annan. Därefter avslutas empirin med en sammanfattning där likheter och skillnader för tillverkande företags och investerares inställning till ansvarsfullt företagande och ansvarsfulla investeringar klargörs. Detta görs för att ge en bättre beskrivning av varje informant och för att berika uppfattningen av vilka likheter och skillnader som finns. Detta för att svara på syftet men även frågeställningen.

3.6 Studiens trovärdighet

3.6.1 Anonymitet

Författarna har valt att anonymisera de intervjuade informanterna och kommer därför inte att namnge dem eller deras befattning, även om bolagens namn kommer att nämnas. Vidare kommer det att nämnas vilket företag som informanterna arbetar för. Författarna av studien har under hela studiens arbetsprocess kontinuerligt tagit hänsyn till informanternas frivillighet, konfidentialitet samt samarbetsvilja. Enligt Bell (2000) måste hänsyn tas till de bestämmelser som finns kring förtroende, anonymitet samt medgivande under en akademisk undersökning.

3.6.2 Tillförlitlighet

Enligt Bryman och Bell (2011) innebär tillförlitlighet att de personer som har undersökts kan bekräfta att den sociala verkligheten faktiskt överensstämmer med studiens undersökningsområde.

Informanterna har även läst och bekräftat det transkriberade materialet. Under studiens arbetsprocess har en kontinuerlig kommunikation upprätthållits mellan författarna och de

intervjuade informanterna. Detta gjordes för att säkerställa att studiens forskningsresultat speglar den sociala verkligheten.

3.6.3 Pålitlighet

Under hela arbetsprocessen har författarna haft ett kvalitativt fokus och ett kritiskt förhållningssätt. Arbetsprocessen har även inkluderat författarnas kritiska förhållningssätt genom källkritisk granskning och insikt för vad som passar studien bäst. Författarna har även givit konstruktiv kritik till varandra genom att analysera och utröna vad som är viktigt och relevant för studien. Efter att ha strukturerat arbetet inledde författarna med att dela upp informanternas svar och lägga in citat. Detta var något inte hade uppnåtts utan ömsesidig konstruktiv kritik. Enligt Bryman och Bell (2011) borde den som forskar kring ett område ha ett kritiskt och granskande förhållningssätt, vilket leder till att arbetet fortgår utan hinder. Detta behövs för att genomföra en analys som gör att studien blir pålitlig och trovärdig.

Det har även gjorts en uppdelning mellan tillverkande företag och investerare för att klargöra vad varje informant säger. Detta höjer pålitligheten för studien då författarna har gjort en nyanserade och korrekt bild av vad som sagts.

3.6.4 Överförbarhet

Överförbarhet handlar om informanternas expertis ska överföras till studiens för att öka trovärdigheten. Överförbarheten blir aktuell då det är åtta intervjuer, i vilken informanterna delar med sig av sin kunskap och erfarenhet för att öka förståelsen om studiens innehåll. Informationen som hämtas från informanterna kommer att användas till empirin för att bygga vidare på arbetets betydelse för att på en djupare nivå förstå vad

som menas med ansvarsfullt företagande samt investeringar. När det kommer till en kvalitativ forskning har överförbarheten den rollen att fokus läggs på själva beskrivningen av den sociala verklighet som studeras (Bryman & Bell, 2011).

Då en kvalitativ undersökning analyserar ett område som förhåller sig till den sociala verkligheten blir innebörden eller värdet av informanternas förhållningssätt viktigt för att kunna få en större förståelse av denna sociala verklighet (Bryman & Bell, 2011).

3.6.5 Konfirmering

Enligt Bryman och Bell (2011) bör forskare i en studie ha ett objektiv förhållningssätt, men objektiviteten kan vara svåruppnåelig då det finns ett större intresse kring forskningsområdet.

Eftersom författarna till studien själva har intresse för studiens område har de valt att lägga sina personliga värderingar åt sidan. Detta har gjorts för att synpunkter eller värderingar inte ska präglar arbetet. Detta har försäkrats med hjälp av relevant material och från informanternas svar som har gjort att studien besvarat frågeställningen och syftet.

3.7 Metodkritik

Under hela studiens arbetsprocess har författarna kontinuerligt haft ett kritiskt förhållningssätt vid val av källor samt vid val av metod för att besvara studiens forskningsfråga. Vidare har författarna noga valt ut informanterna till denna studie och säkerställt att dessa arbetar för bolag som förhåller sig till den hållbara marknaden. Enligt Bell (2000) ska författarna förhålla sig kritiskt till de informanternas svar.

Författarna har haft ett stort intresse för hållbar utveckling samt för vilket samhällsansvar de berörda företagen tar. Därmed finns en risk att personliga åsikter påverkar i studien, men eftersom det varit två författare som haft ett kritiskt förhållningssätt under arbetets gång har den konstruktiva kritiken varit ständigt närvarande. Detta har gjorts för att studien ska vara så objektiv som möjligt. Enligt Corbin och Strauss (2015) ska det beaktas vilken metod som används vid en undersökning av ett studieområde. Med detta menas att författarna till studien ska kunna vara kritiska under arbetets gång. Annars påverkas studiens trovärdighet och resultat.

4. Empiri

Detta kapitel kommer att ta upp de tillverkande företagens och investerarnas inställningar till ett ansvarsfullt företagande. Där studien först systematiskt går igenom varje tillverkande företag och därefter investerarna. De viktigaste frågorna från intervjuerna presenteras nedan vilket ger en inblick i informanternas inställning till forskningsområdet. Det som informanterna har sagt ordagrant finns med i form av citat för att styrka deras inställningar.

Det empiriska resultatet har kopplingar till studiens analysmodell och till inställningar som berör ansvarsfullt företagande. De bolag som har intervjuats kommer att presenteras i nummerordning från 1-7 för att underlätta beskrivningen. I det empiriska resultatet kommer först de tillverkande företagen och deras intervjuer att beskrivas, följt av intervjuerna från investerarna. Därefter kommer svaren från informanterna att sammanställas för att ta reda på vilka likheter och skillnader som finns mellan investerare och de tillverkande företagen. Dessa likheter och skillnader berör de inställningar som finns för ansvarsfulla investeringar och ett ansvarsfullt företagande. Den information från intervjuerna som författarna har valt att presentera är de som är mest väsentliga och kopplade till inställningar, då dessa frågor är kopplade till studiens frågeställning och syfte.

4.1 Tillverkande företags inställningar till ansvarsfullt företagande och ansvarsfulla investeringar

4.1.1 Gaia biomaterials

Vilken påverkan har hållbar utveckling haft på ert företag?

Informant 1 nämner att *Gaia biomaterials* arbetar med en mängd olika produkter kopplade till miljö och hållbar utveckling. Exempel på områden som företaget är aktiva inom är förnyelsebara produkter, biologiskt nedbrytbara produkter samt kraftiga reduktioner vid förbränning av exempelvis papper och plast.

Gaia Biomaterials arbetar på ett sätt så att allt ska bli hållbart, alltså att ett hållbarhetsarbete kontinuerligt ska reflekteras i deras arbetssätt. På senare år har efterfrågan på hållbara produkter ökat och detta har Gaia Biomaterials känt av. Hållbarheten är det som genomsyrar allt i vår verksamhet. [Informant 1, personlig kommunikation, 2019]

Hållbar utveckling har haft stor påverkan på hela verksamheten. Det är även väldigt intressant då Gaia Biomaterials lägger ner tid, resurser och en hel del kompetens till att kunna utveckla företaget i rätt riktning mot en mer hållbar värld. [Informant 1.1, personlig kommunikation, 2019]

På vilket sätt arbetar ni för hållbarhet i era processer och produkter/tjänster?

Informant 1.1. anger att det är viktigt att följa samhällsutvecklingen då det berör viktiga samhällsfrågor. Detta görs för att utröna vad samhället efterfrågar i termer av produkter samt tjänster som är bättre tillämpade för miljön och samhället.

Stora krav läggs på ett företag som vill förhålla sig hållbart och då gäller det att få fram en kultur av olika områden som berör hållbarhet. Detta är alltifrån tillverkning till arbetsrutiner samt hur man ska få in detta i ens affärsmodell, så att en stark grundad kultur som återspeglar hållbarhet skapas. [Informant 1.1, personlig kommunikation, 2019]

Informant 1 nämner att efterfrågan på hållbara produkter har ökat markant de senaste åren. Företag och dess intressenter söker efter nya hållbara produkter som är bra för miljön men vill även att företaget inte enbart har lönsamhet i centrum. Det ska finnas ett tankesätt att det går att tjäna pengar samtidigt som konsekvenserna är positiva både för verksamheten och för samhället i övrigt.

Gaia återvinner allt material som de arbetar med, det kan handla om allt ifrån bärkassar, plastpåsar och förkläde inom vården. Gaia har fokus på att deras varor ska vara förnyelsebara. Hållbara produkter är dyrare generellt sett och har längre behandlingstid då deras produkter ska bli godkända av livsmedelsverket. [Informant 1, personlig kommunikation, 2019]

Hur skulle ni vilja påverka investerare som vill investera ur ett mer miljömässigt och hållbart perspektiv?

Informant 1 nämner att investerare behöver ha både tålamod och kunskap gällande investeringar som berör hållbarhet. Detta behövs för att öka förståelsen för hur hållbara investeringar främjar projekt som samhället behöver. Informant 1 påpekar att många idag väljer att investera inom hållbarhet men att det råder kunskapsbrist. Detta leder till att investerare kan förlora pengar på projekt som i grunden inte har en bra affärsidé. Vissa

företag uppfyller inte heller kriterier för att klassas som hållbara företag, vilket även påverkar investerarna.

Investerare måste kunna förstå och läsa in sig på vilka skillnader som Gaia erbjuder till skillnad mot deras konkurrenter. Detta eftersom tålmod är en viktig faktor då det gäller dessa typer av investeringar. [Informant 1, personlig kommunikation, 2019]

4.1.2 Scania

Vilken påverkan har hållbar utveckling haft på ert företag?

Informant 2 nämner att hållbar utveckling har haft en stor inverkan på bil och lastbilsindustrin. De flesta företag har någon form av hållbar strategi inom sitt företag. Detta beror på att miljön inte ska påverkas i större utsträckning men också på att det handlar om att förbättra arbetsmiljön i sitt företag. Vidare nämner informant 2 att företag som inte verkar mot att förbättra sitt hållbarhetsarbete kommer att förlora kunder, vilket leder till minskad tillväxt för bolaget.

Då vi är verksamma inom fordonsbranschen så har elektrifiering, digitalisering och klimatmål blivit centrala mål för hela företaget. Onödiga slöserier identifieras kontinuerligt i syfte att hålla nere kostnaderna. Men även för att onödigt material inte köps in. [Informant 2, personlig kommunikation, 2019]

På vilket sätt arbetar ni för hållbarhet i era processer och produkter/tjänster?

Informant 2 påpekar att då de är verksamma inom fordonsbranschen har de egna avdelningar som hanterar miljöfrågor. Dessa avdelningar arbetar ständigt med att

utveckla sina produkter till mer klimatvänliga alternativ. Exempelvis är elektrifiering och digitalisering klimatvänliga alternativ. Ett annat exempel på klimatvänliga alternativ är att identifiera onödig resursförbrukning och att ständigt ställa kontrollfrågor ifall bolaget behöver ett visst inköp eller inte.

Scantias arbetsprocesser syns på en lokal nivå då de hela tiden arbetar med kontrollfrågor och process system. Detta för att identifiera vad som behövs men även vad som inte behövs vilket som resulterar i att Scania kan eliminera onödiga investeringar.

[Informant 2, personlig kommunikation, 2019]

Hur skulle ni vilja påverka investerare som vill investera ur ett mer miljömässigt och hållbart perspektiv?

Informant 2 nämner att det finns en stor efterfrågan på mer miljövänliga produkter. Därför uppmärksammas investerare och andra företag på att förstå allvaret med klimatkrisen och hur de kan köpa produkter som hjälper både miljön och klimatet. Vidare nämner informant 2 att det är viktigt att kunna ha en öppenhet och transparens genom olika bolag. Detta behövs för att få både investerare och företag att förstå allvaret med miljöpåverkan.

Vi är för tillfället en del av problemet och därför måste vi hitta bättre lösningar i form av utbildningar och forskning som ska leda till bättre teknologisk utveckling [Informant 2, personlig kommunikation, 2019]

4.1.3 Öresundskraft

Vilken påverkan har hållbar utveckling haft på ert företag?

Informant 3 nämner att hållbar utveckling har påverkat Öresundskraft positivt. Det är ett bolag som ägs av kommunen. Öresundskraft erbjuder företag och invånare datakommunikation samt fjärrvärme. Enligt informant 3 har hållbar utveckling alltid stått i fokus för bolaget.

Den hållbara utvecklingen har alltid varit en del av verksamheten även fast man inte alltid arbetat med det öppet. Öresundskraft är inte ett elbolag som vill hitta på irrelevanta saker utan de vill tillgodose väsentliga behov som är av samhällelig nytta.

[Informant 3, personlig kommunikation, 2019]

På vilket sätt arbetar ni för hållbarhet i era processer och produkter/tjänster?

Informant 3 nämner att Öresundskraft arbetar med att erbjuda tjänster som fjärrvärme och energiproduktion. Vidare har företaget enligt informant 3 fokus på en effektiv energianvändning. När det används för mycket energi påverkas miljön genom att företag sina resurser eller att hushåll nyttjar sin elanvändning för mycket. Exempelvis nämner informant 3 att de hela tiden arbetar med att förnya sina affärsmodeller för att gynna deras fortsatta hållbarhetsarbete.

Förutsägbarhet och transparens är två viktiga områden för deras kunder. Det uppstår en klimat transparens där frågor inom klimat och hållbarhet tas upp då det berör alla invånare i samhället. [Informant 2, personlig kommunikation, 2019]

Hur skulle ni vilja påverka investerare som vill investera ur ett mer miljömässigt och hållbart perspektiv?

Enligt informant 3 är det viktigt att vara ett föredöme för andra typer av företag verksamma inom samma bransch. Enligt informant 3 är det viktigt att lyfta fram att det behövs mer ansvarsfulla investeringar. Detta är något som kommer att förbättras med

tiden, då fortsatt forskning inom hållbarhet leder till att samhället gynnas. Öresundskraft är delaktiga i flera investeringsprojekt i elnätet för att förstärka och effektivisera det. Detta innebär exempelvis att ta bort gamla och sämre kablar och byta ut dessa mot säkrare och hållbarare alternativ.

Det finns alltid utrymme för förbättring när det kommer till miljömässiga och hållbara investeringsbeslut. Fast då Öresundskraft är ett kommunalägt elbolag så kan man bidra till påverkningen genom att följa rätt rutiner och riktlinjer för att kunna uppnå sina mål inom hållbarhet. [Informant 3, personlig kommunikation, 2019]

4.1.4 Sammanfattning av tillverkande företags inställning till ansvarsfullt företagande

Från samtliga informanter från tillverkande företagen är de överens om att ansvarsfullt företagande har en viktig roll både för samhället och miljön. Orsaken till det beror på hur resurser används för ett företag och det i sin tur har en påverkan på miljön och samhället. Hållbar utveckling är därför ett viktigt område som ständigt förändras. Detta leder till att produkter/tjänster konstant behöver kontrolleras och säkerställas så att inte fusk med hur produkter tillverkas förekommer. Det är därför viktigt att tillverkande företag ständigt har fokus på innovativa idéer och arbetar med att förbättra sin verksamhet. Det finns olika orsaker till att vara på framkanten i den hållbara marknaden. En av dessa är att företagen som arbetar med tillverkning och beaktar hållbarhet befinner sig i en dynamisk marknad och det finns därför olika krafter som får marknaden att skifta snabbt. Informant 1 nämner att kunskap och tålamod är två viktiga begrepp för att förstå bättre hur den hållbara marknaden fungerar i förhållande till samhället. Informant 1.1. nämner att det är väsentligt för företag att ta reda på vilka produkter och tjänster som är bäst för miljön. Å andra sidan nämner informant 2 att det tar flera år för företagen att skapa ett bra hållbarhetsarbete. Informant 2 anser att klimatvänliga alternativ för befintliga produkter som redan används är aktuella för tillverkande företag. Informant 3 nämner att det är

användbart att ta reda på vilka drivkrafter som ligger bakom de faktorer som påverkar den hållbara marknaden. Vidare anser samtliga informanter att det är viktigt att de produkter/tjänster som tillverkas är miljövänliga. Det finns ett stort utbud för produkter på den hållbara marknaden och efterfrågan ökar. Emellertid är dessa produkter/tjänster dyrare, men med bättre kvaliteten. Det är också viktigt att nämna att det som skiljer dem åt är hur företagen kan sig hållbar på ett bättre sätt förhålla till den marknad som de är verksamma inom. Det betyder alltså att olika marknader är i behov av olika saker och det är därför viktigt att genomföra undersökningar och tester för att se om produkterna som tillverkas uppfyller samhällets krav.

4.2 Investerares inställningar till ansvarsfullt företagande och ansvarsfulla investeringar

4.2.1 Folksam

Varför har du valt att investera inom det hållbara området?

Enligt informant 4 är investeringar inom hållbarhet viktigt för företaget då det är en naturlig väg att investera inom. Det hållbara området ligger företaget nära eftersom Folksam har haft många års erfarenheter av företag som fokuserar mycket på hållbarhetsområdet.

Vidare nämner informant 4 att investerare såsom Folksam har möjlighet att få andra företag att förbättra sitt hållbarhetsarbete. Detta sker genom att Folksam ställer högre miljökrav på bolagen.

Ett stort företag har stora möjligheter att påverka och Folksams höga miljökrav har bidragit till en högre miljöstandard hos fler stora underleverantörer. Folksam undviker att investera branscher som är involverade i spel och tobak då detta bryter mot etiska riktlinjer men också mot våra värderingar. Detta är en av de bidragande orsaker till att

vi valt att investera inom det hållbara området, då vi har samhället och miljön i fokus

[Informant 4, personlig kommunikation, 2019]

Vilka är framgångsfaktorerna och riskerna med att investera inom hållbarhet?

Informant 4 nämner att de positiva resultaten inte bara är monetär utan också miljömässiga.. Vidare utvecklar informant 4 att framgångsfaktorerna är kundnöjdhet, bra avkastning och att det finns enorm potential i bolag som investerar i hållbara marknader. Däremot finns det alltid risker vid investeringar inom det hållbara området. Ett konkret exempel är oljebolagen som tidigare var en av de mest hållbara företagen och självklara valen att investera i. Tidigare följde de alla riktlinjer och investerade mycket i att hålla sig till de regelverk som fanns. Det har ändå rapporterats om oljeläckor, så risker finns alltid med i bakgrunden, men tillit och öppenhet är otroligt viktigt.

Kundnöjdhet och bra avkastning är framgångsfaktorerna när man investerar inom hållbarhet, då kundernas behov placeras i centrum. Risker finns alltid oavsett hur många regelverk och ramverk som man följer. För att ta ett exempel så kan man titta på oljefjätten BP som följde alla tänkbara regler, men i slutändan år 2010 så skedde ett stort oljespill i Mexikanska golfen som hade förödande konsekvenser för miljön. Detta innebär att hållbara bolag fortfarande kan drabbas av risker.[Informant 4, personlig kommunikation, 2019]

Vad anser du är det viktigaste att tänka på när det kommer till den hållbara marknaden?

Enligt informant 4 går det inte att ställa miljö och långsiktig avkastning mot varandra, då det inte är möjligt att ha den ena utan den andra. Det finns flera svenska vice direktörer som nämner att hållbarhet är lönsamt. Vidare nämner informant 4 att det är viktigt att det

är starka bolag som har en bra affärsmodell och hållbarhetsarbete. Det är även viktigt utröna vilka rättigheter bolagen har, till exempel licenser och patenträttigheter. Detta behövs för att ta reda på om bolagen har varit med om tidigare kontroversiella händelser och för att skydda sig själv som investerare. Det kan även vara bra att ha olika konsultbolag som kan ta reda på vilka resurser bolaget har och hur analytiker ser på företaget, för att se om företaget har realistiska mål.

Vi brukar se potentialen hos enstaka bolag som har den starka potentialen till att bli ännu mer framgångsrika genom att fokusera på den hållbara marknaden. Vid investeringar inom bolag så väljer vi ibland att öka transparensen på bolagens kommunikation samt förbättra bolaget internt så att de lyckas nå sin fulla potential.
[Informant 4, personlig kommunikation, 2019]

4.2.2 SPP

Varför har du valt att investera inom det hållbara området?

Enligt informant 5 har SPP varit engagerade i det hållbara området länge, specifikt ända sedan 1955. Detta beror på strävan för att förbättra samhället och miljön men också för att få till en bra investeringsstrategi som kan generera bäst avkastning för dess kunder. Vidare nämner informant 5 att SPP till viss del har ett samhällsansvar att se över hur de förvaltar sina kunders pengar. De ska även kunna erbjuda olika investeringsalternativ för att minska riskerna vid investeringar. Informant 5 påpekar att företag som är verksamma inom det hållbara området är ett tryggt investeringsval då det gäller starka bolag som levererar bra resultat år efter år. Detta förstås i jämförelse med nystartade bolag som fortfarande försöker inta en god placering på marknaden.

SPP har valt att investera inom det hållbara området då de tar hänsyn till kunderna och deras behov av en god avkastning. Men en ännu en anledning är för att SPP vill värna om miljön i en större utsträckning. Där detta har varit möjligt genom att SPP har exkluderat bolag som bryter mot internationella normer samt konventioner för att inte associeras med dessa. För att istället lägga vikt på deras hållbarhetsanalys som täcker alla deras investeringar. [Informant 5, personlig kommunikation, 2019]

Vilka är framgångsfaktorerna och riskerna med att investera inom hållbarhet?

Enligt informant 5 kan SPP med hjälp av finansiella rapporter ta reda på vilka framgångsfaktorer som finns på marknaden. Det finns dessutom en del utmaningar inom hälsa, klimat, vattenförsörjning, även om detta innebär även investeringsmöjligheter för SPP. Vidare nämner informant 5 att lagstiftning inom olika områden kan uppstå. Då är det viktigt att utröna vilka företag det finns intresse för och hur de väljer att värdera olika hållbarhetsfrågor samt hur de följer utvecklingen i existerande miljöfrågor. SPP undviker därmed att associera sig med andra bolag som inte tar hänsyn till etiska riktlinjer och krav.

Det finns ett externt perspektiv då man utgår ifrån Agenda 2030, dvs FNS: globala mål. Utifrån detta kan SPP se vilka utmaningar företag har på en global marknad. Risker finns alltid i bakgrunden när det kommer till investeringar och detta är något som man får försöka förbereda sig inför på en hållbar marknad. Förberedelser kan utforma sig genom att man exempelvis gör analyser och marknadsundersökningar för att få en bättre förståelse kring risker som kan uppstå. [Informant 5, personlig kommunikation, 2019]

Vad anser du är det viktigaste att tänka på när det kommer till den hållbara marknaden?

Enligt informant 5 är långsiktig avkastning och respekt för miljön två sammanlänkade faktorer. Detta är också en kostnadsfråga. Hållbar resurseffektivitet och att kunna spara in pengar är viktigt för ett företags lönsamhet. När företaget arbetar på detta sätt leder det till att fokus på andra områden uppstår för att öka tillväxten för bolaget och locka till sig mer kunder. Informant 5 nämner att det är viktigt att analysera bolagets finansiella prestation för att få en bättre förståelse för hur verksamheten fungerar. Då finns det möjlighet att locka den mest talangfulla arbetskraften till sitt företag.

SPP anser att hållbarhet är lönsamhet. Det finns nämligen en stor konsensus kring det då det inte går att prata om affärsstrategier eller miljöstrategier, utan att det finns en licens som tillåter en att agera inför morgondagen. De går nämligen inte att skapa en avkastning i en värld imorgon om man inte tar hänsyn till de miljömässiga aspekterna.[Informant 5, personlig kommunikation, 2019]

4.2.3 SEB

Varför har du valt att investera inom det hållbara området?

Informant 6 nämner att SEB lägger stor vikt vid det hållbara området och att fokus inte enbart ligger på pengar. Här handlar det om att dels ta reda på hur bolagsstyrningen ser ut och dels hur företaget förhåller sig till sina intressenter, till exempel dess leverantörer. Tar företaget verkligen ansvar för sin verksamhet och hur prioriteras hållbarhetsområdet? Det är därför viktigt att banker följer med i samhällsdebatten och följer utvecklingen om hållbar utveckling.

Informant 6 anger att SEB verkligen överväger alla alternativ noga innan det görs investeringar i det företag som det finns intresse för. Detta har såväl att göra med att samla information som att gå på årsstämmor eller kommunicera med bolag för att se vilka

bevekelsegrunder som driver en verksamhet. Detta görs för att minska riskerna vid investering, men också förstå sig bättre på ett objekt. SEB går även igenom material och analyser av tidigare händelseförlopp för de företag som det görs investeringar i. Vidare är det också viktigt att hitta utforskade områden med stor potential. Detta kan vara andra länder som har en ökad BNP, i vilka dessa marknader befinner sig i ett tillväxtstadium.

Vilka är framgångsfaktorerna och riskerna med att investera inom hållbarhet?

Informant 6 nämner att framgångsfaktorer vid investeringar uppstår när investeraren satsar på lång sikt eftersom förändring tar tid. Att vara en aktiv ägare gör att investeraren får möjlighet att påverka bolaget positivt. Exempelvis kan det bestå i att ändra på hur företagets ledning verkställer olika beslut eller att ta bort förluskällor genom besparingsprogram. Företag som arbetar på ett hållbart sätt och är ansvarstagande har ett tankesätt att vara verksam på lång sikt, vilket kan vara en tröst för investerare som förstår att företag arbetar på ett seriöst sätt och förstår företagets marknad och potential. De vanligaste framgångsfaktorer som SEB erbjuder är en rad olika investeringsalternativ. För dessa investeringsalternativ ingår det hänsyn till exempelvis arbetsmiljö eller mänskliga rättigheter. Till exempel tar SEB avstånd från företag som samarbetar med underleverantörer som nyttjar barnarbete.

Risken med investeringar inom hållbarhet är att man oftast inte gjort en tillräckligt utförlig analys av hållbarhets riskerna. Medans framgångsfaktorerna med investeringar inom hållbarhet är att man kommer i kontakt med andra bolag som förhåller sig på en hållbar nivå vilket som oftast resulterar i att man utför gemensamma projekt som ska värna om miljön i en större utsträckning. [Informant 6, personlig kommunikation, 2019]

Vad anser du är det viktigaste att tänka på när det kommer till den hållbara marknaden?

Enligt Informant 6 är det viktigaste att tänka på gällande den hållbara marknaden tålmod. Det är även viktigt att ta reda på hur företagets miljöarbete ser ut och hur engagerade de är med samhällsfrågor. Det ska även visas känsla för samarbete från en organisation som är verksam inom det hållbara området. Det handlar inte bara om att ha en hållbarhetsavdelning för sitt företag, om det finns krav på det, utan också om att visa det i praktiken inkludera en fullständig och ordentlig hållbarhetsredovisning.

När det kommer till den hållbara marknaden så är de av stor vikt att man kommer fram till den insikten att en faktor inte utesluter en annan. Med detta menas att alla faktorer speglas in på en hållbar nivå och är avgörande för att man ska kunna bidra till den hållbara utvecklingen. [Informant 6, personlig kommunikation, 2019]

4.2.4 Captura kapitalplacering

Varför har du valt att investera inom det hållbara området?

Enligt informant 7 har investeringar inom det hållbara området bra förutsättningar för att skapa goda avkastningar. Formellt sett gäller det mer om hur deras kunder vill investera och vilka bolag de vill inkludera i sin aktieportfölj. Vidare nämner informant 7 att Captura exempelvis tar fram underlag och samlar in bra information om 20 bolag. Därefter presenteras dessa 20 bolag för deras kunder och utifrån detta väljer de ut vilka aktier som passar deras aktieportfölj bäst. Emellertid kan det alltid vara bra att ha aktier som har varit etablerade ett tag på marknaden och som är stabila, i vilket fall det blir ett tryggare val. Vidare anser informant 7 att det alltid är bra att ha aktier som uppfyller branschstandarden. Alltså ifall de har rättigheter eller licenser för att driva sin verksamhet och ifall dessa är godkända av finansinspektionen. Detta brukar oftast räcka, men att bolag sedan visar mer engagemang för miljöfrågor och samhället är önskvärt. I övrigt söker de en god avkastning, men det är alltid bra att investera i bolag som tar sitt ansvar för miljön och uppfyller samhällets förväntningar.

Allt fler bolag väljer att marknadsföra sig grönt, vilket visar på att bolag tar hänsyn till miljön, där ett exempel är gröna projekt som allt fler företag ställer sig bakom. När hänsyn till miljön visas så får företaget ett gott anseende. [Informant 7, personlig kommunikation, 2019]

Vilka är framgångsfaktorerna och riskerna med att investera inom hållbarhet?

De framgångsfaktorer som finns enligt informant 7 är som tidigare nämnt att bolag ska vara etablerade och ta ansvar för sin verksamhet. De ska även inte vara delaktiga i exempelvis korruption. Vidare nämner informant 7 att företag som har ett bra anseende i samhället och som arbetar på ett smart sätt alltid gynnas på lång sikt. Det skapas en kultur i organisationen som handlar om att bygga upp sitt företag utifrån bra grunder, där pengar är ett viktigt medel, men som inte ska stå i konflikt med organisationens värderingar.

Det finns också storbanker som har stora fonder som klassas som hållbara, men där avkastningen inte alltid är lika hög och där avgifterna som bankerna tar brukar oftast är höga. Då är det viktigt att ställa sig frågan om miljön är viktigare än avkastningen. Den procentuella avkastningen kan skilja sig mellan 3-10 procent och hållbara företag som är i sitt tillväxtstadium utgör oftast alltid en risk. Däremot arbetar de på ett sätt som gynnar både samhället och miljön. Vidare anser informant 7 att det går att minska exponeringen av sin portfölj genom att dela in sina investeringar i både fonder och aktier. Det finns bolag som både ger god avkastning och beaktar miljön. Däremot finns det alltid risker i bakgrunden enligt informant 7. Exempelvis nämner informant 7 att företag som inte satsar ordentligt på sitt hållbarhetsarbete har inte de verktyg som behövs ifall en negativ händelse inträffar. Detta resulterar oftast till att företaget gör misstag och kan råka ut för en tragedi, vilket i sin tur leder till att förtroendet för bolaget minskar. Därför är det viktigt att genomföra en ordentlig efterforskning och ta reda på vad det är som gör att bolaget arbetar på det sätt de gör. Ett exempel kan vara att ta reda på tidigare års hållbarhetsredovisningar för att få bättre information om bolaget och vad dess inverkan

på samhället har varit. Ytterligare nämner informant 7 att det är viktigt att kunna skilja på stora och små bolag verksamma inom samma bransch. Småbolag byggs upp av mycket förväntningar. Då är det viktigt att följa bolaget noggrant. Exempelvis finns det många småbolag inom bioenergi och när ingenting händer blir det en dålig investering.

Vad anser du är det viktigaste att tänka på när det kommer till den hållbara marknaden?

Enligt informant 7 är det alltid bra att förbereda sig genom att ta reda på vilken tillsyn och vilka förutsättningar bolagen har i branschen de är verksamma i. Är de finansiellt accepterade av hela branschen? Det är viktigt att undersöka vilka tillstånd bolag påstår sig ha. När de påstår att de ska inrikta sig på en specifik bransch ska de kunna påvisa att de har rätt tillstånd att verka inom det området.

Informant 7 talar även om att det är viktigt att titta närmare på olika sektorer. Detta är för att ta reda på hur olika sektorer agerar på en dynamisk marknad. Där sker det exempelvis förändringar genom politiska beslut. Företag som arbetar med solceller har en dynamisk marknad då det finns både risker och möjligheter med bolag som hanterar solceller. I detta sammanhang är den globala uppvärmningen ett konkret exempel, därför att det finns ett stort behov av solceller idag som ska kunna generera el med hjälp av solen. Ändå har de bolag som hanterar solceller inte lyckats positionera sig väl på dagens marknad då denna metod till förnyelsebar energi är relativt ny. Det finns därför risk för konkurs i sådana bolag, och det blir viktigt att samla information, gå på årsstämmor, konsultera med sina externa analytiker om bolagen samt läsa finansiella rapporter som erhålls från företagen.

4.3 Sammanfattning av investerarnas inställning till ansvarsfullt företagande

Investerarna är eniga om att ansvarsfullt företagande och ansvarsfulla investeringar leder till en ökad förståelse om hur resurser kan användas på ett bättre sätt men även vilken effekt företag har på samhället. Ett exempel är arbetsmiljön för anställda. Behandlas de bra och hur är de anställdas arbetsförhållande? Bland samtliga informanter som är investerare råder konsensus om att hållbarhet och lönsamhet hör ihop. Det är två viktiga faktorer som har betydelse för ansvarsfullt företagande och ansvarsfulla investeringar. Enligt informant 4 är hållbarhetsarbetet viktigt eftersom det bidrar till ökad kunskap om hur olika resurser används men kan även bidra med att kunskapen kan förbättras företagen emellan. När detta har gjorts så kan företag analysera och ta reda på hur och varför resurserna används på detta sätt och hur det kan förbättras. När detta görs kan det kontrolleras internt vilka avdelningar som behöver effektiviseras genom att avskeda personal eller undersöka hur produktionen sköts. Informant 5 nämner att företag ibland behöver göra olika mätningar av sina resurser för att inte skada miljön. Detta görs via olika kontroller och analyser. Det är därför det är bra att behandla olika rapporter som publiceras från företagen och att läsa på om vilka områden av en verksamhet som behöver förbättring. Informant 6 nämner att bolagsstyrningen är ett sätt att ta reda på vilka incitament finns i ett företag. Däremot är det även bra att läsa på om tidigare händelseförlopp i ett företag. Enligt informant 7 behöver företag arbeta hårdare med effektivisering. När företag har bra bolagsstruktur och en tydlig affärsmodell är sagda företag aktuellt för investering. Informant 4 hävdar att investerare som beaktar hållbarhet oftast satsar på lång sikt. Det innebär att det ska finnas ett långsiktigt investeringsfokus och öppnar upp möjlighet för att förbättring. Informant 6 nämner att framgångsfaktorer vid investeringar uppstår när investeraren satsar på lång sikt eftersom förändring tar tid. Att vara en aktiv ägare gör att investeraren får möjlighet att påverka bolaget positivt. Det är en både god sak och lönsamt att beakta ansvarsfulla investeringar i sin portfölj för att minska riskerna, men även på lång sikt tillföra något bra. Det är något som både informant 4 och 5 är eniga om, avkastning finns i fokus men det ska finnas olika investeringsalternativ som utökar aktieportföljen vid eventuella nedgångar och börsfall.

4.4 Sammanfattning av empirin

De likheter som tillverkande företag och investerare har är att de vill uppnå kundtillfredsställelse, då kunden är en faktor för företagets överlevnad. Utan kunderna som i studien presenteras som företagets intressenter kan inte företaget finnas kvar på marknaden då de inte får in några finansiella medel utan dem. Därför arbetar både investerarna och de tillverkande företagen med en kontinuerlig utveckling av produkter samt tjänster som ska uppfylla hållbarhetsaspekterna. Detta för att kunna bevara samt locka till sig fler intressenter i framtiden.

En annan likhet som anses vara intressant är att företagen arbetar på ett sätt som gynnar både dagens och framtidens generationer. Det är viktigt för investerarna och de tillverkande företagen att ha ett ansvarsfullt företagande då detta påverkar både miljön och samhället. Det är därför som ett socialt ansvar är viktigt för företag eftersom det blir ett viktigt verktyg för företagen för att behålla kvar sina intressenter men även stärka företagets anseende i samhället. Utan ett gott anseende kan företagen skadas på lång sikt, huvudsakligen i form av minskad försäljning på grund av att kunderna inte är nöjda. Den hållbara utvecklingen är en utvecklingsprocess som är ständigt pågående, vilket utgör en utmaning för företagen. Det visar i ett större perspektiv hur viktigt det är för bolagen att de arbetar med hållbarhet och att de i grunden vill hålla sig i framkant på den hållbara marknaden.

Vidare finns det två relevanta skillnader mellan de tillverkande företagen och investerarna. Den första skillnaden handlar om att de är aktiva inom olika branscher med olika målgrupper och målsättningar. Investerarna är exempelvis ute efter att finna intressanta och legitima bolag att investera i för att omvandla deras verksamhet till en mer hållbar verksamhet. Investerare som SPP vill exempelvis kunna erbjuda trygga, hållbara

och säkra försäkringar till deras kunder medan tillverkande företag som exempelvis Scania säkerställer att deras fordon blir mer hållbara genom att söka efter hållbara och kvalitetssäkrade komponenter. Men dessa komponenter måste även uppfylla vissa säkerhetskriterier innan de får användas i deras fordon. Utifrån ovanstående argument förklaras hur olika branscher genererar olika målsättningar samt inställningar till hur olika företag ska bruka en ansvarsfull verksamhet.

Den andra skillnaden är att det finns en del investerare som inte tar ansvarsfullt företagande på allra största allvar. Dessa investerare väljer hellre fortsätta att fortsätta att investera som de gjort tidigare. Viktigt att lyfta fram är att tillverkande företag också har sina brister. Vissa tillverkande företag har vant sig vid att arbeta på ett visst sätt och känner sig obenägna att ändra sitt arbetssätt, vilket studien tagit upp tidigare. Den tredje skillnaden är att samhället och intressenterna har olika krav på investerare och tillverkande företag. Investerare förvaltar sina kunders kapital i enlighet med kundernas önskemål, vilka i sin tur kan variera. Tillverkande företag lägger sitt fokus på sina produkter och tjänster för att säkerställa att verksamheten förbättras.

5. Analys

Följande kapitel kommer med hjälp av en analys baserad på empirin och den teoretiska referensramen att lyfta fram studiens diskussion. Denna diskussion kommer att ta upp hur ansvarsfullt företagande och investeringar går till. Det ska även tas upp hur CSR och samhällsansvaret bidrar till ansvarsfullt företagande och investeringar.

5.1 Diskussion

5.1.1 Ansvarsfullt företagande

Tillverkande företag och investerare nämner gemensamt att ansvar är viktigt eftersom företagens resursförbrukning påverkar både samhället och miljön. Det är därför viktigt att tillverkande företag ständigt har fokus på innovativa idéer och arbetar med att förbättra sin verksamhet. När företag väljer att utgå från ansvarsfullt företagande leder det till ett ökat förtroende, men även till ett starkare varumärke i samhället (Dowling & Pfeffer, 1975). Utmaningen med ansvarsfullt företagande är att tillverkande företag och investerare har olika inställningar för detta. Informant 4 och 5 nämner gemensamt att investerare oftast behöver investera mycket pengar i företag för att skapa förändring. Denna förändring leder till att investerare, investerar så pass mycket så att majoritet tilldelas, vilket gör att investeraren erhåller rösträtt och har makten till att påverka. Detta sker under förutsättning att förvaltaren är en ägare som tror på långsiktigt innehav och är ordentligt påläst om bolaget. Vidare påpekar Handelman och Arnold (1999) att orsaken till att samhället har börjat ställa mer krav på företag är att medvetenheten om miljön har ökat. Ansvarsfullt företagande uppfattas vara av stor vikt för tillverkande företag och investerare, alltså när företag arbetar på ett bra och effektivt sätt som både gynnar samhället och miljön. Detta resulterar i att verksamhetens legitimitet ökar, vilket i sin tur leder till att verksamheten går bättre och att intressenterna blir nöjda med företaget. Vidare har investerare villkor när de väljer att investera i ett företag. Ibland kan dessa

krav ses om orimliga. Följaktligen leder detta till att företagen inte når upp till de mål som de har inom hållbarhet, genom att exempelvis inte ta hänsyn till arbetsmiljön, en rimlig resursförbrukning eller andra etiska principer (Pedersen, 2015). Informant 1 nämner att de söker efter mer hållbara alternativ när det gäller deras resurser i form av produkter och tjänster. När produkterna blir mer miljövänliga kommer företagets intressenter att visa ett större intresse för de tillverkande företaget. Detta intresse resulterar i att de tillverkande företaget får förtroende och kundlojalitet från samhället samtidigt som nya möjligheter öppnas upp för företaget (Sjöström, 2014). Detta kan följaktligen skapa motsättningar mellan investerarna och de tillverkande företagen. Investerarna har en önskan att optimera verksamheten som de har köpt till fullt och att få en bra avkastning, enligt informant 2.

5.1.2 CSR

Utifrån de tillverkande företagens perspektiv har en rad olika utmaningar, men även möjligheter, för företag som vill arbeta bättre sitt hållbarhetsarbete identifierats. En del tillverkande företag upprättar hållbarhetsrapporter och har hållbarhetsavdelningar enbart för att de måste göra det. Det kan bero på att intressenter ställer krav på företagen men också för att företagen ska visa sitt ansvar för sin verksamhet. Johnson och Scholes (1993) nämner att företag som förhåller sig på ett legitimt sätt har fokus på lång sikt då marknaden och aktieägarnas förväntningar är i centrum. Informant 3 nämner att hållbarhetsarbetet har en viss inverkan på företagets resursförbrukning, miljöutsläpp samt hur de förhåller sig till etiska riktlinjer. Informant 3 och 7 nämner att svårigheten ligger i att flertalet tillverkande företag inte förstått allvaret med miljöpåverkan men också vilken inverkan miljöpåverkan har på samhället.

Gardiner et. al, (2003) nämner att CSR skapar bättre förutsättningar för företagen att bli mer framgångsrika. Detta i sin tur leder till att företag som implementerar CSR till sin

verksamhet stärker sin legitimitet i samhället. Resultatet av detta blir ett starkare varumärke men även att företag kan positionera sig bättre i deras marknader. Detta stämmer överens med informant 1 och 3s uttalande, vilka anser att efterfrågan på hållbara produkter har ökat de senaste åren. Företag har intressenter och lägger därför stor vikt på marknadens förväntningar som finns för samhället och miljön. Däremot anser McWilliams et. al, (2006) att CSR används oftast som en strategi för företag att stärka sin marknadsposition genom ett bra hållbarhetsarbete. Detta ligger i linje med informant 3 som nämner att företag med ett bra hållbarhetsarbete och utan negativ påverkan på samhället och miljön oftast får bra respons av samhället. Detta beror att det kostar mer att investera ansvarsfullt eftersom företagen inkluderar faktorer som arbetsmiljö samt effekten investeringen har, men också vilken nytta den har på samhället. Enligt Porter och Kramer (2006) finns det både möjligheter och hot för CSR. Möjligheterna är att företag får positivt resultat av sina kunder, men även av deras investerare. Hotet är de tillförda kostnaderna. Det är nämligen oftast mer kostsamt att investera på ett ansvarsfullt sätt. Detta beror att flesta företag inkluderar kostnaden för att kompensera skadan som investeringen har haft på miljön, i sin budget. Vidare nämner informant 7 att CSR berör ekonomi, miljö och socialt ansvar. Därmed är det viktigt för företag som använder sig av CSR att arbeta på ett korrekt sätt och inte fuska inom olika områden, till exempel underleverantörer som sysslar med barnarbete.

Dyllick och Hockerts (2002) nämner att CSR omfattar tre områden: ekonomi, miljö och socialt ansvar. För att lyckas med CSR krävs ett långsiktigt fokus och att göra företagets intressenter nöjda. Vidare nämner informant 5 att det även är viktigt att ta reda på vad investerarna har för intresse för företaget i vilket de har investerat. Hendersson (2001) hävdar att den kritik som finns mot CSR är att det kan leda till att investerare förlorar sin investering genom att inte ha kvar fokus på det som är viktigt, alltså lönsamhet. Det är därför som aktiviteter som företag arbetar med rörande hållbarhet ska beakta såväl produktion som miljön. Det är därför viktigt med kunnig personal som har år av erfarenhet och expertis som kan arbeta på ett sätt som både gynnar miljön och företaget enligt informant 3 och 5.

5.1.3 Samhällsansvar

Enligt investerarna har Samhällsansvaret en betydande roll för tillverkande företag och investerare dels för att bevara sin legitima roll i samhället och göra nytta för miljön och samhället. Detta ligger i linje med förväntningar som tillverkande företag har att behålla lönsamhet i centrum men fortfarande göra sin intressenter nöjda. Handelman och Arnold (1999) nämner att kraven på företagen har ökat eftersom medvetenheten om miljön har ökat i samhället. Orsaken till detta är för att informationen är lättillgänglig (Cohen et al., 2011). Enligt Lii och Lee (2012) ligger utmaningen i dagsläget i hur tillverkande företag påverkar de områden som berör sociala faktorer såväl som miljön. Detta beror på att energi- och materialkonsumtion blir mer kostsamt samt att det blir svårare att hitta bättre alternativa lösningar för befintliga produkter. Informant 2 och 3 hävdar att resurser som förbrukas som energi och produkter behöver användas på ett bättre sätt och att det inte räcker med att följa branschstandarder. Tillverkande företag och investerare nämner att det behövs ett bra och lönsamt hållbarhetsarbete för varje verksamhet för att kunna vara verksamma på lång sikt. Lausen (2017) påpekar att orsaken till att företagen har börjat beakta hållbarhetsarbete är på grund samhället har uppmärksammats över miljöproblemen som finns i dagsläget. Investerarna var överens att det finns ett växande intresse för hållbarhet och att detta gör att de flesta företag bör beakta hållbarhet ur ekonomiska, sociala såväl som miljömässiga faktorer för att säkerställa att organisationen arbetar på ett ansvarsfullt sätt. Enligt Elkington (1994) är hållbarhet ett viktigt område i dagsläget som omfattar tre områden, ekonomi, miljö och socialt ansvar. När dessa tre områden beaktas i form av produktion och för samhället så kan företag arbeta på ett smartare sätt. Däremot föreligger det kunskapsbrist enligt informant 1, vilket berör utbildning och engagemang både från skolor och andra institutioner. För att kunna skapa ett bättre samhälle måste skolor och andra institutioner öka kunskapen om hur miljön påverkas och vilken inverkan företagen har på samhället och miljön. Detta kan kopplas till Miller (2001) som nämner att det i dagsläget finns brist på kunskap om hållbarhet och

att detta leder till att samhället påverkas negativt. Detta beror på de hinder som föreligger i samhället och kan kopplas till andra samhällsliga faktorer som exempelvis utbildning och information.

5.2 Ansvarsfulla investeringar

Ansvarsfulla investeringar som SRI påverkar oftast tillverkande företag och investerare genom att investeringarna blir mer kostsamma. Orsaken till detta är att investeringsalternativ som SRI omfattar områden, inklusive sociala, miljömässiga och etiska sådana. Detta är för att investeringarna inte ska ha ett negativt resultat på samhället och miljön (Sjöström, 2014). Detta ligger i linje med vad informant 5 nämner om strävan för att förbättra samhället, men även ha en bra investeringsstrategi och ge en bra avkastning till sina kunder. Jansson och Biel (2011) hävdar att bakgrunden till varför ansvarsfulla investeringar har ökat till den grad de har i dagsläget är på grund av att en allt större medvetenhet har väckts i samhället. Detta har lett till att allt fler företag behöver arbeta på ett mer ansvarsfullt sätt. Detta stämmer överens med informant 1.1., som nämner att det är viktigt att följa samhällsutvecklingen och att utröna vilka behov som finns i samhället, men även arbeta på ett smartare sätt. Detta är för att efterfrågan på hållbara produkter/tjänster har ökat och detta är för att efterfrågan på hållbara produkter/tjänster har ökat.

Ovanstående är anledningen till att det är bra att PRI är ett alternativ för tillverkande företag och investerare att följa, vilket bidrar med en djupare förståelse för hur företag kan förbättra sitt sätt att arbeta (UNPRI, 2019). ESG bidrar med öppenhet och transparens mellan ett företag och dess intressenter och hjälper investerare förstå bättre hur bolagsstyrningen fungerar hos ett företag (Hopkins, 2016). Enligt informant 2 är det viktigt med öppenhet och transparens för att förbättra kommunikationen mellan företag och dess intressenter.

Informant 5 nämner att utmaningarna med ansvarsfulla investeringar handlar bland annat om att det ska finnas en öppen dialog som investerarna behöver ha med företag. Däremot anser Informant 6 att svårigheten ligger i att dessa dialoger ibland är åtkomliga. Hos de flesta företag prioriteras inte öppenhet och transparens, vilket försvårar möjligheten för investerarna att få fram relevant fakta om vad som krävs på en hållbar marknad (Sjöström, 2014).

Ytterligare ett område som är intressant för investerarna är intressenternas behov. Investerarna måste ta hänsyn till vad deras intressenter efterfrågar, vilket är en utvecklingsprocess som investerarna måste förhålla sig till. Utvecklingsprocessen består av att investerarna hela tiden måste förnya sitt tankesätt inom den hållbara utvecklingen för att kunna följa med i dagens dynamiska samhälle (Fageha, 2016). Exempelvis nämner informant 5 att det är viktigt att ”tänka utanför boxen”, öka sin uppfinningsrikedom, ändra affärsmodellerna samt anlita ny personal för att följa med i dagens hållbara utveckling. Detta resulterar i att företag håller sig i framkant vad gäller den hållbara utvecklingen, vilket också ökar intressenternas förtroende.

5.3 Likheter och skillnader mellan tillverkande företag och investerare angående ansvarsfullt företagande och investeringar

Enligt Sparkes (2001) är SRI ett bra alternativ vid investeringar som har fokus på områden som berör ekonomi och miljö. Denna metod bidrar till att uppnå kundnöjdhet, eftersom den grundar sig på marknadsreaktioner, vilket i detta fall är kundnöjdhet och konsumentbeteende (Schueth, 2003). Däremot anser Williams (2007) att ESG skapar en bättre överblick över verksamheten genom att intressenter får bättre insyn till hur bolagsstyrningar fungerar, men även om det finns efterfrågan för de produkter som företag säljer. Detta ligger i linje med tillverkande företag och investerare som nämner att kundnöjdhet är viktigt och att detta uppnås genom öppenhet och transparens. För att uppnå kundnöjdhet enligt investerarna handlar det om göra marknadsundersökningar. Detta görs för att ta reda på vilka företag och produkter som är populära. Det ska till exempel tas fram information om vilka produkter eller företag som mottas negativt från samhället. Från investerarsidan nämns det att företag som befinner sig i ett tillväxtstadium har stor potential. Det beror på att investerarna kan vara med från början och påverka företagets utveckling i ett tidigt skede. Det är ett bra alternativ för tillväxtföretag som befinner sig i sitt tillväxtstadium. Däremot har tillverkande företag nämnt att de söker efter produkter som går att ersätta mot miljömässiga och ekologiska produkter med bättre kvalitet. Likheten är att uppnå kundnöjdhet, men däremot är skillnaden sättet de arbetar för att uppnå detta mål. Enligt Sund och Sund (2017) har företag ett ansvar att arbeta på ett smart och effektivt sätt för att inte förbruka jordens resurser. Denna åsikt delar både tillverkande företagen och investerare, alltså att de ska arbeta på ett sätt som gynnar både dagens och framtidens generationer. Det är viktigt för tillverkande företag och investerare att tillämpa ett ansvarsfullt företagande då detta påverkar både miljön och samhället. Ansvarsfullt företagande är därför ett viktigt verktyg för företagen för att behålla kvar

sina intressenter, men även stärka sitt företags anseende i samhället. Avsaknaden av ett gott anseende leder till att företagen kan skadas på lång sikt i form av minskad försäljning på grund av kunderna inte är nöjda (Porter & Kramer, 2006). Enligt investerarna är hållbar utveckling en ständigt pågående utvecklingsprocess som, vilket i sig är en utmaning för företagen. Det visar i ett större perspektiv hur viktigt det är för företag att beakta hållbarhet och att de faktiskt i grunden vill hålla sig i framkant på den hållbara marknaden.

5.4 Sammanfattning av analys

Utifrån analysen har informanterna nämnt att ansvarsfullt företagande har en stor betydelse eftersom det påverkar både samhället och miljön. Detta berör hur företags resurser kan behandlas på ett bättre och smartare sätt.

Vidare är det viktigt att lyfta fram att företag har intressenter att ta hänsyn till och ju bättre och starkare hållbarhetsarbete, desto högre förtroende i samhället (Dowling & Pfeffer, 1975). Emellertid finns det olika inställningar för hur företag ska på bästa sätt förhålla sig på ett ansvarsfullt sätt. Exempelvis nämner informant 4 och 5 att investerare satsar mycket pengar för att skapa möjligheter för förändring. Detta kan mottas på olika sätt. Till exempel är företagets ledning inte alltid öppen för att en utomstående aktör ska komma in och ställa om för deras organisation. Enligt Jansson och Biel (2011) är främsta orsaken till att ansvarsfullt företagande och ansvarsfulla investeringar har ökat att

samhället har blivit mer medvetet om de miljöproblem som finns i dagsläget. Enligt investerarna har informationen stor betydelse och en bidragande roll till att företag har blivit mer ansvarsfulla.

I denna analys har det upptäckts att ansvarsfullt företagande har stor betydelse för företagen genom att dels uppfylla samhällets förväntningar, dels för att uppnå kundnöjdhet. Tillverkande företag är mer beroende av att fastställa de produktionsmål som används vid tillverkning för att inte påverka miljön i allt större grad. Det är väsentligt för flesta bolag att ta sitt ansvar, vilket ökar dess förtroende men även gör att företagets intressenter blir nöjda. Utmaningen framför att arbeta på ett sätt som leder till ansvarsfull verksamhet ligger i vilka resurser som används, men även kompetens. Många företag saknar rätt kompetens inom det område de är verksamma i. De flesta företag följer branschstandard.

Ansvarsfulla investeringar bidrar till ett hållbart samhälle med fokus på vilken effekt investeringen har. Det finns en rad olika investeringsalternativ att använda sig av för företagen. Ett exempel är SRI som berör områden som sociala, miljömässiga och etiska faktorer. Detta gör att investeringen som görs blir mer kostsam, men skapar bättre förutsättningar i samhället och för miljön (Sjöström, 2014). Detta är något som informant 5 har bekräftat: det gäller att ha en bra investeringsstrategi för att dels kunna generera avkastning för framtiden, dels för att det ska finnas en vilja att förändra samhället bättre. SRI har mycket fokus på marknadens och konsumenternas förväntningar. Emellertid finns det ett investeringsalternativ som används oftast, vilket är PRI. PRI är ett bra investeringsalternativ för både tillverkande företag och investerare att följa då det ger bättre insyn och förståelse för hur ett företag kan arbeta på ett effektivare sätt (UNPRI, 2019). Ytterligare ett alternativ som har koppling till SRI är ESG. Detta alternativ ökar öppenhet och transparens mellan bolag och dess intressenter. ESG koncentrerar sig på hur bolagsstyrning ser ut för ett företag (Hopkins, 2016). Detta ligger i linje med informant 2 som nämner att öppenhet och transparens är nyckeln för att skapa ett bra samarbete i kommunikationen mellan ett företag och dess intressenter. Å andra sidan nämner informant 5 att det inte alltid är uppenbart att företag vill ha en öppen dialog med investerare, vilket försvårar förändringsprocessen. Detta har stärkts av informant 6 som

nämner att det handlar om prioritering och hur företag arbetar. Om processen försvåras så blir det svårt att tillhandahålla relevant information om bolaget för att tävla på ett bra sätt på en hållbar marknad. Utöver detta så har investerare intressenternas behov att beakta genom att ta reda på vad deras önskemål är. Det handlar då om att följa med i utvecklingsprocessen, att tänka om och att följa samhällsutvecklingen (Fageha, 2016).

Från investerarnas perspektiv har samhällsansvaret en viktig betydelse för tillverkande företag och detta har att göra med att hålla kvar den legitima delen i samhället. Detta görs genom förtroende och engagemang från företagen och genom ett ökat intresse att vilja förändra mot en positiv riktning. Dagens samhälle är ett kommunikationssamhälle och därmed är det möjligt att sprida och hämta information snabbare än någonsin. Detta har gjort att medvetenhet om miljön finns i samhället (Cohen et al, 2011). Detta har i sin tur gjort att kraven på företagen att arbeta på ett smartare sätt genom att ta sitt samhällsansvar har blivit viktigare än någonsin (Handelman & Arnold, 1999). Däremot nämner Lii och Lee (2012) att det finns utmaningar för företag vid produktion som påverkar socialt och miljömässigt. Dessa berör energi och materialanvändning. Det handlar om att hitta bättre lösningar och inte att förbruka i större grad än nödvändigt. Detta ligger i linje med informant 2 och 3 som har nämnt att det behövs bättre lösningar för hur energi och produkter kan användas smartare.

Både de tillverkande företagen och investerarna nämner att det behövs ett bra och tydligt hållbarhetsarbete för varje verksamhet. För att kunna vara verksam på lång sikt och att tillämpa tankesättet att vara lönsam samtidigt som ansvaret finns i centrum. Vidare nämner Elkington (1994) att tre områden är viktiga att prioritera i dagsläget gällande hållbarhet: ekonomi, miljö och socialt ansvar. Vidare nämner informant 1 att det är kunskapsbristen som präglar hållbar utveckling i dagsläget. Detta har att göra med att information och kunskap inte sprids bättre genom skolor och kommuner. När hållbarhet beaktas så är resultatet ett bättre samhälle som ökar kunskapen om hur vissa områden påverkas mer. Detta bekräftas av Miller (2001): bristen på kunskap om hållbarhet leder till ett negativt resultat på samhället eftersom de flesta inte vet vilka risker som finns med

klimat och miljöförändringar. Detta har att göra med kommunikation och information behöver förbättras och att utbilda fler personer inom områden som saknas för att öka medvetenhet om miljöpåverkan.

Enligt Gardiner (2003) skapar CSR möjligheten för företag att bli bättre. Detta i sin tur leder till företag som använder sig av CSR har positivt resultat på både samhället och miljön. Som resultat skapar det bättre varumärken och etablering på den marknad i vilka företag är verksamma. Detta ligger i linje med vad informant 1 och 3 nämner, alltså att det finns en stor efterfrågan på produkter som är miljövänliga och att detta intresse har ökat de senaste åren. Detta ger bra respons från intressenterna, eftersom företag också behöver tillgodose deras behov för att bli framgångsrika. CSR kan alltså även ses som en strategi för att förbättra och stärka sin position på marknaden (McWilliams et al., 2006).

Enligt informant 3 får företag som arbetar på ett bättre sätt via CSR bättre respons. Detta beror på att det är mer kostsamt för företag att beakta hållbarhet i bland annat investeringar, sociala faktorer och miljöfaktorer. Enligt Dyllick och Hockerts (2002) omfattar CSR tre områden: ekonomi, miljö och socialt ansvar. För att lyckas utifrån CSR så krävs det att det finns ett fokus på lång sikt och att försöka förstå vad företags intressenter efterfrågar. När företag arbetar på ett ansvarsfullt sätt och har fokus på lång sikt skapar detta legitimitet, vilket ökar förtroendet för aktieägarna och marknadens förväntningar på bolagen. Detta ligger i linje med informant 3s utsago att ett bra och stabilt hållbarhetsarbete skapar en starkare och bättre verksamhet och leder till framgångsrikt koncept för bolag.

Kundnöjdhet är ett gemensamt mål för både tillverkande företag och för investerare. Däremot väljer dessa aktörer att uppnå detta på olika sätt. För att uppnå kundnöjdhet enligt investerarna tas information från marknadsundersökningar i form av enkäter och andra former av insamlingsdata för att fånga uppfattningen om en viss produkt/tjänst. Å andra sidan har de tillverkande företagen nämnt att de flesta tillverkande företag söker efter produkter som går att ersätta med miljömässiga och ekologiska produkter av bättre

kvalitet och bra standard. Sparkes (2001) beskriver att investeringar med hjälp av SRI skapar alternativa lösningar för företag eftersom det omfattar ekonomiska och miljömässiga områden. Detta mottas oftast bra ur ett samhällsperspektiv. SRI fokuserar därför på hur marknads och konsumentbeteende (Schueth, 2003), vilket ökar företagets förtroende i samhället. Enligt Williams bidrar ESG, som har kopplingar till SRI, med bättre kommunikation mellan företag och dess intressenter. En annan likhet som delas av både tillverkande företag och investerare är att ansvarsfullt företagande är en prioritet och ett viktigt mål att ha i en verksamhet. Det handlar om att ta tillvara på dagens resurser så att framtida behov kan uppfyllas. Detta handlar om att arbeta på ett smartare och effektivt sätt utan att äventyra miljön och samhället (Sund & Sund, 2017). Det är även ett viktigt redskap för företag eftersom flesta företag har intressenter och det är viktigt att visa att företagets ledning arbetar på ett seriöst sätt. Utan bra respons från samhället kan företagets varumärke skadas på lång sikt (Porter & Kramer, 2006).

6. Slutsats

I detta kapitel presenteras först studiens slutsats. Därefter nämns studiens bidrag och kritik mot studien. Avslutningsvis lyfts etiska och samhällsliga reflektioner fram och förslag till fortsatta studier.

Studien har genom hela arbetet haft fokus på att besvara arbetets frågeställning mer djupgående, nämligen vilken betydelse ansvarsfullt företagande har samt investerarnas och de tillverkande företagens inställningar gentemot det.

- Vilken betydelse har ansvarsfullt företagande och vilken inställning har tillverkande företag och investerare till detta?

Utifrån kvalitativa besöksintervjuer, telefonintervjuer och teoretiska kopplingar har studien kommit fram till slutsatser kring arbetets forskningsområde. Förr ställdes heller inte lika höga krav från samhället på att bolag skulle ha ett ansvarsfullt företagande. Orsaken till det är att kunskapen kring området var inte tillräckligt hög. Däremot har under det senaste decenniet kunskapen kring hållbar utveckling samt investeringar inom hållbarhet ökat, vilket också har resulterat i att förväntningarna från samhället ökat. Företag behöver därför kontinuerligt analysera, granska och bedöma det hållbarhetsarbete som sker i deras egna verksamheter. Eftersom kundmedvetenheten kring området är så stark, framförallt rörande den inverkan som hållbarhet får på miljön, har företagen valt att investera mer av sina resurser för att möta denna efterfrågan.

Utifrån ovanstående dras slutsatsen att investerarna ställer höga krav på de tillverkande företagen som de investerar i. Dessa krav består av att de tillverkande företagen ska vara

öppna och transparenta för att ge en klar bild över vad de tillverkande företagen arbetar med. Dessa krav finns även till för att tillverkande företag ska kunna följa med i dagens utveckling angående hur etiska riktlinjer ska följas. Studien visar på att både investerarna samt de tillverkande företagen måste följa riktlinjer som berör hållbarhet som ges ut av både FN och EU. Exempelvis agenda 21 och 2030. För att ständigt följa med och implementera dessa lagkrav innebär förändringar inom verksamheten som kräver både kapital och resurser. Ur ett långsiktigt perspektiv har studien kommit fram till att det blir kostsamt att hålla sig på en hållbar nivå i en global marknad. Att det finns förväntningar från samhället vad gäller hållbart arbete är något som både investerare och de tillverkande företagen medger under intervjuerna. Att förväntningarna kan se annorlunda ut beroende på om det handlar om en investerare eller ett tillverkande företag är något som författarna uppmärksammat under arbetets gång. Med andra ord har tillverkande företag och investerare olika förutsättningar och arbetar därför på olika sätt. Exempelvis har tillverkande företag mer krav på att produkten som produceras ska användas på ett ansvarsfullt sätt för att inte påverka miljön i en allt större utsträckning. Å andra sidan har investerare sina kunder som följer upp dessa investerare och tar reda på vilka bolag som det investeras i. Det finns olika villkor och det är därför som det är viktigt att de arbetar på ett seriöst sätt eftersom flesta företag har olika kriterier att uppfylla för att bli framgångsrika.

Studien har kommit fram till slutsatsen att det finns en rad likheter och skillnader mellan de tillverkande företagen och investerarna. Den största likheten är att både aktörerna vill nå kundtillfredsställelse. Detta är för att bolagens överlevnad på den hållbara marknaden ligger i hur de uppfyller intressenternas krav och behov. För att uppnå denna nivå av kundnöjdhet genomförs olika tester i form av stickprov på marknaden, där olika produkter och tjänster ges ut på marknaden för en undersökning. Detta görs för att därefter samla in data och frambringa en klar bild över vad företagets kunder tycker om produkterna och tjänsterna. Studien har även kunnat identifiera en fundamental skillnad mellan de tillverkande företagen och investerarna, nämligen att investerarna, till skillnad från de tillverkande företagen, främst söker hållbara och legitima bolag att investera

inom. Investeringarna söker sig fram till dessa företag genom analytiska undersökningar. Detta till skillnad från de tillverkande företagen som söker efter bättre alternativ med mer miljövänliga resurser, för att sedan inkludera dessa i deras hållbara produkter.

Studien har dessutom kommit fram till den grundläggande slutsatsen att både investerare och de tillverkande företagen har en god inställning till ansvarsfullt företagande. Studien har under arbetets gång kommit fram till diverse teoretiska kopplingar om vilken betydelse ansvarsfullt företagande har. Denna betydelse håller alla studiens informanter med om. Alla informanter har kontinuerligt visat på en positiv inställning gentemot miljön och omvärlden. Detta visar att studiens undersökningsfråga är relevant i dagens samhälle. Ovanstående presenterade likheter och skillnader visar att investerare och tillverkande företag har när det kommer till ett ansvarsfullt företagande.

Slutligen anser författarna till denna studie att investeringar inom hållbarhet är ett aktuellt ämne som kommer att ligga till grund för mer framtida forskning. Intresset för ansvarsfullt företagande och ansvarsfulla investeringar är ständigt aktuellt vilket kan bekräftas av informanterna till denna studie som ständigt söker efter ansvarsfulla investeringar som gynnar miljön och samhället.

6.1 Studiens bidrag

Under de senaste åren har intresset för temat hållbar utveckling ökat markant och allt fler har förstått dess effekt på miljön. Detta har lett till att investerare och tillverkande företag har börjat att ta dessa frågor på största allvar och börjat applicera hållbar utveckling i form av CSR inom sina organisationer. Detta har använts av företag både för strategiska skäl och för att hänsyn ska tas till miljömässiga, sociala och ekonomiska faktorer.

Studiens bidrag har varit en ökad förståelse för hur företagen förhåller sig ansvarsfullt och hur de väljer att värdera investeringar som berör hållbarhet. Vår studie har även funnit att kunskapsluckorna inom hållbarhet som berör ansvarsfullt företagande och

ansvarsfulla investeringar är att det saknas rätt kompetens och utbildning för hur företagen och investerare ska kunna beakta områden som berör hållbarhet. Dessa områden har att göra med rätt kompetens och utbildning saknas för både tillverkande företag och för investerare. Det finns också stort behov av att organisationer bör satsa mer pengar på att utbilda sin personal om hur olika investeringsalternativ påverkar miljön. Vidare är det bra om fler företag samlar på sig mer erfarenhet genom att börja tillämpa ett bra och lönsamt hållbarhetsarbete. Detta leder till att organisationer får en ny kultur av hur företag kan förbättra miljön men även arbeta på ett lönsamt sätt. Vår studie har fokuserat på tillverkande företag och institutionella investerare som har en stor påverkan på samhället och miljön. De är stora aktörer som har möjlighet att påverka samhället i en viss utsträckning. Mycket handlar om att hållbarhet faktiskt kan kombineras med lönsamhet och detta gör att många företag väljer att beakta miljön vid sina investeringsbeslut. Detta kan handla om att investeringarna som de gör påverkar miljön men inte i lika stor utsträckning som de skulle ha gjort för 20 år sedan. Vidare bör det tilläggas att vikten av öppenhet och dialog har stor betydelse för investerarna. Detta behövs för att investerare ska kunna få en bättre förståelse för de aktörer som de arbetar med.

6.2 Kritik mot studien

Varje uppsats möjliggör kritik och författarna kom fram till vissa punkter av studien som kan kritiseras. För det första så har de olika intervjuade bolagen förhållit sig till den hållbara utvecklingen på olika nivåer. Vissa av företagen hade utvecklat sitt hållbarhetsarbete mer i deras verksamhet än övriga. Detta innebär att alla företag inte arbetar på samma hållbarhetsnivå, vilket gör att jämförelsen mellan bolagen blir mer begränsad.

Den andra kritiken som är relevant för studiens område är dess forskningsområde. Där inställningar gentemot ett ansvarsfullt företagande är ett någorlunda nytt koncept. Framför allt när det är kopplat till investeringar inom hållbarhet.

Huvudmålet för studien har varit att ta reda på vilka inställningar som finns för ett ansvarsfullt företagande när det kommer till tillverkande företag och institutionella investerare. Eftersom författarna valde att använda två olika aktörer istället för en har detta lett till att studien behövde fler informanter. Det var därför flera informanterna utgjordes av investerare från försäkrings- och bankbranschen för att fånga inställningar kring hållbarhet. Emellertid önskades det fler informanter som skulle ha kunnat ge ännu mer informationsunderlag för att öka studiens trovärdighet förståelsen om ansvarsfulla investeringar.

Under arbetets gång ändrades vårt syfte och frågeställning från informationsbehov till ansvarsfullt företagande. Orsaken till detta var att författarna ansåg det mer relevant och intressant att undersöka inställningarna till ansvarsfullt företagande än dess koppling till informationsbehov. Det kan uppfattas som kritiskt att i slutskedet av arbetet tar bort detta men det var för att författarna förstod att området handlar om ansvarsfullt företagande och inte om hur informationsbehov hanteras.

6.3 Etiska och samhälleliga reflektioner

Samhället har stora krav på företag och den miljöpåverkan bolagen orsakar. Detta har både fördelar och nackdelar, men har i vilket fall lett till att företag tar ansvar för sin verksamhet. Detta ansvar har tagits genom att exempelvis ha förbättrat sin resursförbrukning och sina miljöutsläpp. Detta har resulterat i att bolag inte enbart fokuserar på att optimera avkastningen för sin verksamhet längre. Det negativa är att företag som måste förhålla sig till branschstandarder för att kunna överleva gör detta enbart för att det finns krav. Detta leder till att företagen försöker hitta kryphål genom att försöka hitta nya vinster på bekostnad av samhället och miljön. Företag som i dagens samhälle inte uppfyller FN:s globala miljömål och som inte väljer att vidta några ytterligare åtgärder för att gynna miljön kan inte vara aktiva längre än 5 år. Detta beror på att dessa bolag förlorar samhällets förtroende, marknadsandelar och kunder. Banker vill

exempelvis inte vara associerade med bolag som inte har någon respekt för samhället och miljön.

Vår studie har samlat flera synpunkter både från empirin och från teorierna. Studien har kommit fram till att det är de företagen som arbetar på ett legitimt sätt som har ett gott anseende i samhället. Detta uppnår företagen genom att förhålla sig till de krav som deras intressenter har på dem, vilket stärker företagets varumärke. Företagen har skapat strategier för att tillgodose intressenternas krav, vilket ökar kundlojalitet i längden. Den andra slutsatsen är att det går att skapa lönsamhet och hållbarhet, framför allt då den ena inte fungerar utan den andra. Allt fler investeringar har blivit kopplade till hållbarhet och dess inverkan på miljön och samhället. Därav blir det viktigt att hänga med i dagens utveckling gällande den hållbara utvecklingen och de investeringsbeslut som tas utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

6.4 Praktiska rekommendationer

Ansvarsfullt företagande och ansvarsfulla investeringar är två viktiga områden som påverkar både miljön och samhället. Det är därför som det är viktigt att företag arbetar bättre på att ta reda på hur resurserna kan användas och inte bara ha lönsamhet i centrum. Det är av stor betydelse att hållbar utveckling tas på större allvar och att företag och investerare använder sig av agenda 21 och följer de regelverk som EU och FN har lagt upp för agenda 2030. Hållbar utveckling är ett område som ständigt förändras och enligt informanterna sker det förändringar hela tiden eftersom det är en dynamisk marknad som påverkas av politiska beslut och samhällets förväntningar. Arbetet har haft fokus på hur ansvarsfullt företagande och investeringar beaktar dessa två områden och vilka likheter samt skillnader som finns för tillverkande företag och investerare. Den kunskapslucka som har identifierats är att företag och investerare oftast inte har tillräckligt med information om bolagen som de investerar i. Detta kan uppstå av att det saknas öppenhet och transparens. En annan faktor är att det inte finns tillräckligt med kunskap om vilka

produkter som kan användas på bästa sätt. En del företag nöjer sig med att följa branschstandard, men detta är inte tillräckligt för att uppnå ett bra hållbarhetsarbete på lång sikt. På kort sikt leder det till att alla parter som är involverade i ett företag blir nöjda, men detta skapar inte förtroende för företagens potentiella framtidstro. En annan del som är viktig att tänka på är hur arbetet att hjälpa till att upptäcka kunskapsluckor för ett visst område ska ske. I detta är det relevant att ta reda på vilka kunskapsluckor som finns idag om ämnet såväl vad för kunskap som redan finns. När detta har upptäckts så kan intressant information hämtas från olika platser och nya områden som tidigare inte har funnits kan upptäckas.

6.5 Förslag till fortsatta studier

Hållbar utveckling är ett område som det konstant forskas kring. Det finns många olika studier att utgå ifrån. Inställningar kring ansvarsfullt företagande är ett område som inte är lika utforskat. Det är ett mer specifikt inriktat studieområde. Många företag har börjat ta forskningsområdet på större allvar, alltså hur de ska förhålla sig vid investeringar inom hållbarhet. Under arbetets gång har författarna kunnat komma fram till att det finns en del förslag på vad fortsatta studier kan behandla. Ett förslag är att enbart undersöka de tillverkande företagen mer djupgående. Detta behövs för att kunna se hur deras inställningar till ett ansvarsfullt företagande och investeringar påverkas av internationella konkurrenslagar. Studien har nämligen haft fokus på hur svenska företag arbetar och inte inkluderat praxis hos utländska företag.

Ett annat förslag till fortsatta studier är att jämföra inställningarnas betydelse för ett ansvarsfullt företagande mellan den asiatiska och den europeiska marknaden. Detta behövs för att få en god internationell bild av hur övriga internationella företag förhåller sig till ett ansvarsfullt företagande och alla dess etiska riktlinjer.

7 Källförteckning

Aktiemäklare. (u.å.). INSTITUTIONELLA INVESTERARE. Hämtad 15 maj, 2019, från <http://xn--aktiemklare-q&a.eu/institutionella-investerare>

Alvehus, J. (2013). *Skriva uppsats med kvalitativ metod: en handbok*. (1:a uppl.). Stockholm: Liber.

Bell, J. (2000). *Introduktion till forskningsmetodik* (3:e uppl.). Lund: Studentlitteratur.

Blank, J.E. & Clausen, H. (2001). *Sustainable development* (1:a uppl.). München: Lexikon Nachhaltiges Wirtschaften.

Brooks, L.J. (1989). Corporate ethical performance: trends, forecasts and outlooks. *Journal of Business Ethics*, 8, 31-38.

Bushee, B.J. (1998). The influence of institutional investors on myopic R&D investment behavior. *The Accounting Review*, 73, 305-33.

Bryman, A. & Bell, E. (2011). *Företagsekonomiska forskningsmetoder* (2:a uppl.). Stockholm: Liber AB.

Cohen, J., Holder-Webb, L., Khalil, S., Nath, L. & Wood, D. (2011). Retail investors' perceptions of the decision- usefulness of economic performance, governance, and

corporate social responsibility disclosures. *Behavioral Research in Accounting*, 23, 109-129.

Corbin, J. & Strauss, A. (2015). *Basics of Qualitative Research* (4:e uppl.). USA: SAGE Publications.

Dowling, J. & Pfeffer, J. (1975). Organizational legitimacy: social values and organizational behavior. *The Pacific Sociological Review*, 18, 122-136.

Dyllick, T. & Hockerts, K. (2002). Beyond the business case for corporate sustainability. *Business Strategy and the Environment*, 11, 30-141.

Deakin, S. & Hobbs, R. (2007). False dawn for CSR? Shifts in regulatory policy and the response of the corporate and financial sectors in Britain. *Corporate Governance: An International Review*, 15, 68-76.

Eccles, N. & Viviers, S. (2011). *The origins and meanings of names describing investment practices that integrate a consideration of ESG issues in the academic literature*. *Journal of Business Ethics*, 104, 389-402.

Elkington, J. (1994). Towards the sustainable corporation: Win-win-win business strategies for sustainable development. *California Management Review*, 36, 90-100.

Eurosif. (2004). SRI Study 2018. Hämtad 1 juni, 2019, från <http://www.eurosif.org/sri-study-2018/>

Fageha, M.K. & Aibinu, A.A. (2016). Identifying stakeholders' involvement that enhances project scope definition completeness in Saudi Arabian public building projects. *Built Environment Project and Asset Management*, 6, 6-29.

- Francesco, A.J. & Levy, D. (2008). The impact of sustainability on the investment environment. *Journal of European Real Estate Research*, 1, 72-87.
- Freeman, R.E. (1984). *Strategic Management: A Stakeholder Approach*. Boston: MA.
- Gardiner, L., Rubbens, C. & Bonfiglioli, E. (2003). Big business, big responsibilities. *Corporate Governance: The International Journal of Business in Society*, 3, 67-77.
- Gemmell, J.C. & Scott, E.M. (2013). Environmental regulation, sustainability and risk. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, 4, 120-144.
- Hopkins, M. (2016). *CSR and sustainability " From the margins to the mainstream a Textbook"*. UK:Greenleaf.
- Handelman, M. and Arnold, S.J. (1999), "The role of marketing actions with a social dimension: appeals to the institutional environment", *Journal of Marketing*, 63, 33-48.
- Henderson, D. (2001). *Misguided Virtue, False Notions of Corporate Social Responsibility*. London: The Institute of Economic Affairs.
- Jobber, D & Chadwick, F. (2013). *Principles and Practice of Marketing*. (7:e uppl). Stockholm: Liber.
- Jansson, M. & Biel, A. (2011). *Motives to engage in sustainable investment: a comparison between institutional and private investors. Special Issue: Linking Responsible Investments to Societal influence: Motives, Assessments and Risks*, 19, 135-142.
- Johnson, G & Scholes, K. (1993). *Exploring Corporate Strategy*. New York: Prentice Hall.
- King, A.A. & Lenox, M.J. (2001). Does it really pay to be green: an empirical study of firm environmental and financial performance. *Journal of Industrial Ecology*, 5, 105-116.

Liu, X. & Zeng, M. (2017). Renewable energy investment risk evaluation model based on system dynamics. *Elsevier Ltd*, 73, 782-788.

Ledarna. (u.å.). Hållbar utveckling. Hämtad 21 mars, 2019, från <https://www.ledarna.se/stod-i-chefsrollen/hallbarhet-ekonomisk-ekologisk-social/hallbar-utveckling/>

Lii, Y.-S. & Lee, M. (2012). Doing right leads to doing well: when the type of CSR and reputation interact to affect consumer evaluations of the firm. *Journal of Business Ethics*, 105, 69-81.

Lauesen, L.M. (2017). *The landscape and scale of social and sustainable finance* (1:a uppl.). Abingdon: Routledge Handbook of Social and Sustainable Finance.

Loi, T.H. (2016). Stakeholder management: a case of its related capability and performance. *Management Decision*, 54, 148-173.

Miller, S. (2001), "Public understanding of science at the crossroads", *Public Understanding of Science*, 10, 115-120.

Moratis, L. (2016). Out of the ordinary? Appraising ISO 26000 's CSR definition. *International Journal of Law and Management*, 58, 26-47.

McWilliams, A., Siegel, D.S. & Wright, P.M. (2006). Corporate responsibility: strategic implications. *Journal of Management Studies*, 43, 1-18.

Mays, S. (2003). *Corporate sustainability - An investor perspective: The Mays Report* (Rapport 2003:1). Hämtad från Institutet för miljö och kulturarv, webbplats: <http://www.environment.gov.au/archive/settlements/industry/finance/publications/mays-report/pubs/mays-report.pdf>

- Ottosson, M. (2013). *Strategisk marknadsplanering, grön marknadsföring och kommunikation*. Harlow: Pearson Education Limited.
- Pedersen, E. (2015). *Corporate Social Responsibility*. London: SAGE Publications Ltd.
- Paetzold, F. (2014). More than money: exploring the role of investment advisors for sustainable investing. *Emerald Group Publishing Limited*, 1, 195-223.
- Porter, M.E. & Kramer, M.R. (2006). Strategy and society: the link between competitive advantage and corporate social responsibility. *Harvard Business Review*, 84, 78-92.
- Sparkes, R. (2001). Ethical investment: whose ethics, which investment?. *Business Ethics: A European Review*, 10, 194-205.
- Schueth, S. (2003). Socially responsible investing in the United States. *Journal of Business Ethics*, 43, 189-194.
- Sund, P. & Sund, L. (2017). *Hållbar utveckling: ämnesdidaktisk tematisering för grundskolan*. (1:a uppl.). Stockholm: Liber.
- Sjöström, E. (2014). *Hållbara investeringar: Om ansvar, risk och värde på finansmarknaden*. (1:a uppl.). Stockholm: Sanoma Utbildning.
- Svanström, M. & Gröndahl, F. (2011). *Hållbar utveckling: en introduktion för ingenjörer och andra problemlösare*. (1:a uppl.). Stockholm: Liber.
- Srisuphaolarn, P. (2013). From altruistic to strategic CSR: how social value affected CSR development – a case study of Thailand. *Social Responsibility Journal*, 9, 56-77.
- Schueth, S. (2003). *Socially responsible investing in the United States*. *Journal of Business Ethics*, 43, 189-194.

Tsang, S., Welford, R. & Brown, M. (2009). Reporting on community investment. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 16, 123-136.

Unpri. (2019, u.å.). What is the PRI. Hämtad 3 maj, 2019, från <https://www.unpri.org/pri>

Verksamt. (2019, 15 april). Hållbart företagande. Hämtad 2 maj, 2019, från <https://www.verksamt.se/starta/hallbart-foretagande>

Williams, G. (2007). Some Determinants of the socially responsible investment decision: a cross-country study. *The Journal of Behavioral Finance*, 8, 43-57.

8 Bilagor

Bilaga 1 intervjuguide

Här nedanför så bifogas först intervjun för de tillverkande företagen:

1. Kan du berätta kort om din bakgrund, din utbildning och vad du har jobbat med?
2. Vilken påverkan har hållbar utveckling haft på ert företag?
3. På vilket sätt arbetar ni för hållbarhet i era processer och produkter/tjänster?
4. Har ni inom företaget satt upp mål på individnivå rörande hållbarhet?
5. Hur anser ni att företagets ledning och controller/internrevisor är delaktiga i företagets hållbarhetsarbete?
6. Hur anser du som ” **personens befattning** ” att du kan bidra till att potentiella investerare med intresse för hållbarhet vill investera i ert företag?
7. Hur skulle ni vilja påverka investerare som vill investera ur ett mer miljömässigt och hållbart perspektiv?
8. Vilken typ av information arbetar ni med för att kunna upprätthålla en nivå på hållbarhetsarbetet så att investerare potentiellt blir mer intresserade ert företag?
9. Vilka aktörer har hjälpt till med att finansiera er verksamhet då det bildades?
10. Hur ser eran finansiering av aktörer ut idag, är det mer riskkapitalister eller kreditgivare?
11. Har ni haft svårighet att finansiera hållbara investeringar som ni vill göra?

12. Vilka slags hållbara investeringsprojekt är ni delaktiga i nuläget?
13. Hållbara investeringar är ett rätt så utforskat område, hur anser du att man kan väcka investerarnas uppmärksamhet för hållbarhet då många är tveksamma inför sådana investeringar?

Nedanför så bifogas vidare intervjun för investeraren:

1. Hur ser din bakgrund ut? Vilken slags utbildning har du?
2. Varför har du valt att investera inom det hållbara området?
3. Vilken erfarenhet har du för att kunna göra hållbara investeringar?
4. Vilka är framgångsfaktorerna och riskerna med att investera inom hållbarhet? Utifrån SWOT-modellen längst ner hur skulle ni beskriva respektive faktor?
5. Vad anser du är det viktigaste att tänka på när det kommer till den hållbara marknaden? Är det en långsiktig avkastning eller för att värna om miljön?
6. Vad kännetecknar en investerare som är intresserad av hållbarhet?
7. Vilken information kräver du som hållbar investerare från företaget?

Figur 2: SWOT-modell (Jobber & Chadwick, 2013)

Bilaga 2: Egna reflektioner – Shahab Sassanian

Till en början så hade jag och Johannes olika tankar kring vad vi skulle skriva en uppsats om, men vi visste att det skulle vara kopplat till hållbar utveckling. Eftersom vi båda är studerande ekonomer så tänkte vi att de vore intressant och nyttigt att skriva om hållbara investeringar och inställningar till ett ansvarsfullt företagande. Detta ledde till att vi valde studiens nuvarande syfte och frågeställning. Anledningen varför detta syfte valdes inför studien är delvis på grund av kursen *individuell fördjupning inom företagsekonomi*.

Johannes hade nämligen tidigare skrivit om ifall det finns skillnader mellan industribranschen och tjänstebranschen. Utifrån Johannes fördjupningsarbete så föddes då idén om att istället fokusera sig mer på tillverkande företag och investerare. Efter att frågeställningen slutligen bestämts så började skrivprocessen, där både jag och Johannes kontinuerligt arbetat med uppsatsen för att kunna skriva ett intressant arbete. Under hela studiens gång så har ständig kontakt upprätthållits från både min och Johannes sida, där vi antingen träffades, ringde upp eller mailade varandra ifall något behövde justeras. Då studien närmade sig sitt slutskede ansåg vi att den hade varit väldigt lärorik och givande. Flera intressanta synpunkter har givit oss en bättre förståelse kring hållbara investeringar och vilka inställningar som finns till ett ansvarsfullt företagande. Båda två har under uppsatsens gång varit kontinuerligt ansvariga för att se över och korrigera arbetet för att se till att en röd tråd existerar, vilket har varit en förutsättning för studien. All den kunskap som jag erhållit under min utbildning från tidigare kurser har varit till användning under studiens gång, då jag kontinuerligt har kunnat ta del av teorier och områdesbeskrivningar som var av användning för studiens forskningsområde. Denna kunskap från tidigare terminer har dessutom gett mig förmågan att bättre kunna bearbeta, välja ut samt analysera relevant information inom företagsekonomi, vilket har varit till stor hjälp under arbetet då processen att söka information har varit central. Både jag och

Johannes har lagt ner väldigt många timmar på att hela tiden bearbeta, justera och analysera texten vilket uppsatsen ovan speglar. Detta har möjliggjorts av långa arbetsdagar med granskning av litteratur, vetenskapliga källor och övriga elektroniska källor. Studien har alltså sammanfattningsvis varit väldigt intressant och givande för både mig och Johannes där kunskaper, förståelser och en bredare syn som studien har givit oss kommer att vara till nytta både nu och i framtiden. Självfallet så finns det alltid förbättringsmöjligheter som man kan lära sig av, men jag och Johannes har under studien även kontinuerligt lärt oss av varandra och blivit mer förståndiga kring ämnesområdet.

Bilaga 3: Egna reflektioner – Johannes Dal

Bakgrunden till varför vi valde att skriva om inställningar om hållbara investeringar för tillverkande företag och investerare var både mitt och Shahabs individuella fördjupningsarbete. Vi kombinerade både mitt och hans arbete för att kunna komma fram till vad vi skulle skriva om, men också för att vi hade två olika inriktningar då jag har *redovisning* och han har *management*. En annan orsak till att vi valde att skriva om just studiens valda syfte och frågeställning är att det är ett intressant och aktuellt ämne. Vidare tyckte vi att det vore kul att undersöka om hur investerare och tillverkande företag ser på ansvarsfulla investeringar och vilka åtgärder dessa aktörer utgår ifrån. Även ansvarsfullt företagande var intressant att undersöka om. Vårt arbetssätt har bestått av att vi har träffats varje dag, där vi hela tiden haft kontakt med varandra, men detta var också viktigt så att man skulle kunna bolla idéer med varandra. Det har varit nyttigt för oss att ha en daglig kontakt där vi träffades eftersom det hjälpte oss att upptäcka information som var relevant för vår studie. Vi har även haft kontakt via telefon och mail under de tillfällen vi inte träffats. Att ha denna kontinuerliga kontakt ökade vår kommunikation så att vi inte skulle tappa fokus på vårt arbete. Under studiens arbetsprocess så har vi också gemensamt läst litteratur och vetenskapliga källor för att kunna hitta bra och nyttig information, där vi även analyserade vårt material vilket som har hjälpt vårt arbete. Under hela studiens gång så har fokus främst legat på att skriva om ett intressant och aktuellt ämne. Vi valde även att skriva enkelt och bra så att andra läsare ska kunna förstå och hänga med i studien från dess start till slut. Dessutom ville vi skriva ett arbete som var trovärdigt och viktigt så att övriga kan ta del av studien för att kunna förstå sig på investeringar inom hållbarhet på ett djupare plan. För övrigt har både jag och Shahab tillsammans delat in och strukturerat upp vårt arbete. Vi har båda två kontinuerligt genom

studiens arbetsprocess bidragit med informationssökningen, delaktigheten vid intervjuerna samt att hela tiden bolla idéer fram och tillbaka för att kunna komma fram till en så bra skriven uppsats som möjligt. Möjligheten till att kunna förbättra sig själv finns alltid till hands, men under alla mina terminer på högskolan så har jag kunnat skapa en god kunskapsbas som har varit till hjälp under studien och som jag även kommer att ta del av i min framtid.